

HIKT 2018

Központi Statisztikai Hivatal

Háztartások információs és kommunikációs technológiai eszköz-használata, 2018

Kérdezői útmutató

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az adatfelvétel bemutatása

Az adatgyűjtés **célja** annak megismerése, hogy a magyar lakosság milyen mértékben rendelkezik információs és kommunikációs technológiai (IKT-) eszközökkel (számítógép, internet, stb.), használja-e és ha igen, hogyan használja azokat. Az adatfelvételkor kapott értékes információk a magyar viszonyok megismerésén túl lehetőséget adnak nemzetközi összehasonlításra, és alapul szolgálhatnak az információs társadalom fejlődésének irányát meghatározó döntések előkészítéséhez is.

A felvételt 2003-ban kezdték el kialakítani az Eurostat irányításával létrehozott munkacsoport keretében. Európai Unió közös munka eredményeként 2005-re létrejöttek az adatgyűjtés elindításának feltételei. Elkészült egy modell kérdőív, egy közös módszertani kézikönyv, egy **keretszabályozás** mely minden tagállam számára kötelezően előírta egyes mutatók gyűjtését és átadását, kidolgozta a Grant finanszírozási rendszert. Ennek keretében a tagállamok, akik vállalták a pályázatot és a szerződés szigorú feltételeit, a pályázat elbírálásától függően EU támogatást kaptak a megvalósításhoz. Az első adatfelvételek 2005-ben voltak, így 2005-től már összehasonlítható EU szintű adatok állnak rendelkezésre. Az adatok átadásának határideje minden évben a folyó év október 5. Az adatok alapos Eurostat ellenőrzés után mindenki számára elérhetővé válnak az Eurostat adatbázisában az adatgyűjtést követő év elején. Az Eurostat ezen felül minden évben rendszeresen megjelentetett kiadványaiban teszi közzé a felvétel eredményeit. A tagországok nemzeti statisztikai hivatalai, így a KSH is, tájékoztatási célú adatbázisaiban, rendszeres éves jelentéseiben és hivatali kiadványaiban hasznosítja az adatokat. Az adatgyűjtés végrehajtásáról és minőségéről minden évben összefoglaló jelentést kell készíteni az EU szabványok szerint, melynek kiküldési határideje minden évben november 5. A fentiek következtében az adatfelvétel dokumentumai, módszertana és végrehajtása EU szinten teljesen egységes, adatai összehasonlíthatók. Van lehetőség az országokénti nemzeti igények, eltérések érvényesítésére is, de ezeket az eltéréseket 2014 óta már csak nemzeti forrásokból lehet finanszírozni.

Az adatfelvétel végrehajtása

A KSH 2005 óta tagja a munkacsoportnak és végrehajtja a felvételt az EU szabályozásban előírtaknak megfelelően.

Az adatgyűjtés **eszmei időpontja**: 2018. április 1-én 0:00 óra. Ha a kérdésre a választ a megelőző 3, illetve 12 hónapra vonatkozóan kell megadni, akkor az időtartamot ettől az időponttól kell visszaszámítani. Az **adatgyűjtést** 2018.05.02–05.31. között kell végrehajtani.

a./ Válaszadási kötelezettség

A válaszadási kötelezettségről tudni kell, hogy az adatszolgáltatás **önkéntes**. A felmérésben résztvevőt tájékoztatni kell arról, hogy az adatgyűjtés akkor lesz igazán sikeres és szakmailag megbízható adattartalmú, ha minden kiválasztott háztartás vállalja a közreműködést a felvételben. A kapott válaszokat bizalmasan kezeljük, csak statisztikai célra használjuk és csak összesített adatokat tartalmazó mutató formájában közöljük. **Az adatgyűjtés alapján készült elemzés megtalálható a KSH honlapján**, témakörök / információ, kommunikáció / / kiadványok / Információ és kommunikációs eszközök felhasználása, elektronikus kereskedelem útvonalon.

b./ Adatszolgáltatói kör

Az adatszolgáltatói kör a mintába véletlenszerűen bekerült mintegy 10 ezer címet tartalmaz. A háztartásokat úgy választottuk ki, hogy annak alapján az IKT használati szokásokról országosan jellemző képet kaphassunk. A mintában szereplő adatszolgáltatók 25%-át évente lecseréljük, azaz a mintát rotáljuk. Ennek következtében egy háztartást legfeljebb 4 egymást követő évben kérdezzük ki.

c./Az adatfelvétel módszere

A legnagyobb **változás** 2015-höz kötődik, amikor az adatgyűjtés végrehajtásának módszere változott, az addigi **személyes interjú laptop támogatással** egészült ki. A kérdéseket a kérdezőbiztos teszi fel az adatszolgáltatóknak a laptopon megjelenő kérdőív kérdései alapján,

az adatszolgáltató válaszát pedig a laptopon rögzíti. Amennyiben bármilyen a laptopos rögzítést lehetetlenné tevő körülmény merül fel, akkor a nála levő tartalék papír kérdőíven történik a válaszok rögzítése, a korábbi években megszokott módon. A laptopos rögzítésnél is használható a papír kérdőív támogatásként azoknál az adatszolgáltatóknál, akik vizuális típusúak és nem elég hallaniuk, de látni is szeretnék a kérdést, amíg gondolkoznak a válaszon. Ezekben az esetekben egy papírkérdőíven párhuzamosan követhetik a kérdezőbiztos kérdésfeltevését.

d./ Címjegyzék

A címjegyzék a felvétel alapja, mert ez biztosítja az adatszolgáltatók elérését és ennek pontos követésén múlik az adatok reprezentativitása, megbízhatósága. A címjegyzékbe szereplő címeken élő háztartásokat kell bevonnani a felvételbe.

e./Az adatvédelem fő célja, hogy illetéktelen személy ne férhessen hozzá az adatokhoz. Az összeíró a kapott válaszokat, valamint a tudomására jutott egyéb információkat köteles bizalmasan kezelni.

A következő szabályokat szigorúan be kell tartani:

-A kérdezőbiztos minden esetben a KSH vagy a Statek Kft. által kibocsátott fényképes igazolvánnyal köteles igazolni magát;

-A lakásba engedély nélkül nem léphet be;

-A válaszolók nevét soha nem jegyezheti fel;

-A háztartástól okmányok bemutatását nem kérheti, az esetlegesen bemutatott okmányokról, iratokról másolatot nem készíthet;

-A kérdezőbiztos, saját maga nem válaszolhat a kérdésekre, saját benyomásai alapján nem módosíthatja a válaszokat.

Kérdezőbiztos feladatai

a./ Az oktatási/egyéni felkészülési csomagokat (kérdőív, útmutató, rövid útmutató, önellenőrző kérdések, felkérő levél, köszönőkártya, értesítő az összeíró elérhetőségének jelölhetőségével az elérhetetlen háztartások esetére) postai úton kapják meg a kérdezők a LAF statisztikusaitól;

b./ Otthoni felkészülés: az oktatási/egyéni felkészülési anyagok tanulmányozása, önellenőrző kérdések megválaszolása;

c./ Az új kérdezőbiztosok tantermi oktatáson való részvétele;

d./ Szerződéskötés;

e./ Az adatfelvételhez szükséges nyomtatványok átvétele;

f./ Két gyakorló kérdőív kitöltése és felküldése laptopon;

g./ A felkérő levél behelyezése a borítékba;

h./ Az adatfelvétel elkezdése, címek első felkeresése;

i./ A második felkeresések végrehajtása azoknál, akiknél az első kapcsolatfelvétel sikertelen volt;

j./Szakmai kérdésekben az adat-előkészítőjéhez fordulhat.

k./ Szükség szerinti harmadik felkeresések végrehajtása;

l./Az adatfelvétel befejezése, a címjegyzék, és a kizárólag IKT összeírásban résztvevő külső összeírók igazolványának leadása a szervezőnek .

Az adatfelvétellel kapcsolatos további információk

a./ Előzetes felkészülés otthon

A kérdezőbiztosok legalább 1 héttel az adatfelvétel kezdete előtt megkapják az oktatási/egyéni felkészülési csomagot, ami az alábbi dokumentumokból áll:

- Kérdezői útmutató
- Papír alapú mintakérdőív
- Felkérő levél
- Köszönőkártya személyes interjúhoz
- Önellenőrző kérdések
- Értesítő az összeíró elérhetőségének jelölhetőségével az elérhetetlen háztartások esetére

Az egyéni felkészülés részeként a kérdezőbiztosnak ezeket a tananyagokat még az adatfelvétel kezdete előtt el kell sajátítania.

b./ Tantermi oktatás

Az új kérdezőknek (akiknek nincs IKT tapasztalata) oktatásban kell részt vennie. Nekik a tantermi oktatáson való részvétel kötelező. Az oktatáson való részvétel feltétele az önellenőrző kérdések kitöltése papíron. A megválaszolt önellenőrző kérdéseket a kérdezőbiztos vigye magával az oktatásra. Ezek ellenőrzése a megyei munkatársak feladata. Az oktatás célja a felkészülés során tanultak átismétlése, az adatfelvétel nehézségeinek átbeszélése, a gyakorlati teendők áttekintése. Az oktatás része a kérdezőbiztosok alapos kommunikációs és kérdezőtechnikai felkészítése is. Az oktatásban részt nem vevő kérdezők számára (akiknek már van IKT tapasztalata) nem kötelező az önellenőrző kérdések kitöltése.

Az oktatás idejéről és helyszínéről a területi felelősök értesítik a kérdezőbiztosokat az oktatás előtt legalább 1 héttel.

A tantermi oktatást követően lapon (gyakorló üzemmódban) két próbakérdőívet kell kitölteni. A próba kérdőívet célszerű sajátmagáról, vagy családtagjáról, ismerőséről kitölteni.

c./ Az adatfelvételhez szükséges nyomtatványok

- **Kérdőív**
- **Kérdezői útmutató**
- **Rövid útmutató**
- **Felkérő levél** (címenként 1 db)
- **Köszönő kártya** (címenként 1 db, A5-ös méretű a személyes interjúkhoz)
- **Értesítő** (az összeíró elérhetőségének jelölhetőségével az elérhetetlen háztartások esetére)

d./A felvétel lebonyolítása

A kérdezőbiztosok háromszori kapcsolatfelvételének követésére a kérdőív címlapján került sor, fontos ennek pontos kitöltése a sikertelen kísérletek esetén.

Az adatok felküldése a laptopos felvétel esetén folyamatos.

A kérdezőbiztossal szembeni elvárások

- a./ A képzésben való aktív részvétel (az új kérdezőknek), az oktatási tananyag elsajátítása;
- b./ Megfelelő szintű számítógép és internet ismeret;
- c./ Érdeklődés a megfigyelési terület iránt;
- d./ Jó kommunikációs és meggyőző készség;

A kérdezőbiztos legyen felkészült. Több módon is tudja indokolni a válaszadónak, miért fontos, hogy a véletlenszerűen kiválasztott háztartás részt vegyen a felmérésben és miért nem kell aggódnia válaszainak bizalmas kezelése miatt

Bemutatkozáskor alakítsa a meggyőzést a válaszadó megnyilvánulásai szerint.

Emelje ki, hogy ez egy EU felmérés, mely 2005 óta minden évben összehasonlítható adatokat szolgáltat évenként, az összes tagállam részvételével. Adatait széles körben használják politikai és gazdasági döntéshozók, az oktatási és kutatói szféra és a média képviselői.

e./ Adatvédelmi szabályok ismerete és betartása;

Hívja fel a figyelmet az adatvédelmi előírásokra, tudja meggyőzni az adatszolgáltatót, hogy adatai biztonságban vannak, emelje ki, hogy a felvétel csak név nélküli és összesített, egyéni azonosításra teljesen alkalmatlan adatállományt hoz létre.

f./ Interjúra felkészülten, a szükséges dokumentumokkal érkezzen;

g./ Bármikor képes legyen indokolni:

- miért fontos, hogy a válaszoló részt vegyen a felvételen
- miért nem kell aggódnia válaszainak kezelése miatt

h./ Törekedjen arra, hogy a legfelkészültebb családtag válaszoljon;

Próbálja meg elérni, hogy a háztartási kérdésekre az a háztartástag válaszoljon, aki a leginkább ismeri a háztartás számítógép és internet ügyeit.

i./ Képes legyen felvilágosítást adni kérdésekre, fogalmakra vonatkozóan;

Nyújtson segítséget, ha a válaszadó elbizonytalanodik és segítségre szorul a kérdés megértésében, vagy a válaszadó nem a kérdésre válaszol. Mindeközben figyeljen arra, hogy ne befolyásolja a válaszadó válaszában tartalmát. A kérdőív tartalmával és fő szakmai meghatározásokkal kapcsolatban tudjon felvilágosítást adni.

j./ Képes legyen megszerezni és fenntartani az adatszolgáltató együttműködését;

Az interjú során és főleg a segítség nyújtáskor törekedjen a válaszadó együttműködését megszerezni, ezért ne éreztesse vele, ha válasza tájékozatlanságot mutat, ne legyen fölényes, kioktató, vagy türelmetlen. Ha úgy érzi, hogy a válaszoló valamelyik válasza alkalmat ad rá és nyugodtnak látszik, dicsérje meg precíz válaszáért, gyors felfogásáért, tájékozottságáért, vagy bármi másért, amit az interjú során tapasztal stb.

k./ Képes legyen segítséget nyújtani, ha a válaszadó elbizonytalanodik;

l./ A kérdéseket teljes egészében szó szerint, rövid magyarázó szöveggel kell felolvasnia;

KITÖLTÉSI TUDNIVALÓK

A kitöltés szabályai

Az esetleges laptop hibák okozta kitöltési nehézségek elkerülése érdekében kis mennyiségű papír kérdőívet és útmutatót is készenlétben tartunk így **az útmutatóban továbbra is jelen lesznek a papír kérdőívekre vonatkozó részletek is.**

Mindkét kikérdezési módnál **minden kódkockába be kell írni**, a kérdésre adott válaszlehetőségeknek megfelelő kódszámot. A papír kérdőívet jól olvashatóan kék vagy fekete golyóstollal kell kitölteni. A laptop esetében ügyelni kell a kitöltött rész folyamatos mentésére az adatvesztés, vagy az akaratlan mozdulatokkal való téves adatbevitel elkerülésére.

- Azoknál a kérdéseknél, ahol a kérdésre vagy az egyes alkérdésekre **van (1) nincs (0)** vagy **igen (1) nem (0)** válaszlehetőség van, a válasz lehetőségek közelében elhelyezkedő kódnégyzetbe *van vagy igen* válasz esetén „1”- et, *nincs vagy nem* válasz esetén „0”- t kell írni (pl.: A1, A3 kérdés)
- Ahol a **válasz szó után zárójelbe tett kódszám** szerepel és **több válasz is adható**, ott is a válaszlehetőség után lévő négyzetbe írt kódszám beírásával kell választ adni, de ott természetesen több kódnégyzetet, vagy akár mindet ki lehet tölteni. (pl. A2-es kérdés).

Az adatfelvételt **háztartásonként** kell végrehajtani, a kijelölt címen található minden háztartásról ki kell tölteni az **Alapinformációkat**, az **„A”** modult, a kiegészítő háztartási

kérdést (**K1**) és háztartásonként egy-egy 16-74 év közötti személyről kell kitölteni a **B, C, D, E, Q, R** modulokat.

A célsokaság korhatárának meghatározása, **16-74 év közöttieknek azokat tekintjük, akik** 2018. április 1-ig (eszmei időpont) betöltötték (vagy töltik) a 16. életévüket, illetve akik eddig az időpontig még nem töltötték be a 75. életévüket.

A lakásban élő háztartások elhatárolásához fontos a **háztartás fogalmának meghatározása**. „A háztartás azoknak a személyeknek a közössége, akik — függetlenül a rokoni kapcsolatoktól és a lakásban való bejelentettségüktől — folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik, egyazon jövedelmi és fogyasztói közösség tagjai.” (A háztartás fogalmát részletesebben az útmutató 1. melléklete tartalmazza)

A kérdőív 3 nagy fejezetre bontható:

- a háztartások összetételével kapcsolatos alapinformációkra,
- a háztartások IKT ellátottságára,
- az egyéni IKT használati szokásokra vonatkozó kérdésekre.

Némileg elkülönül, de nagyon fontos a **K1** kérdés, mely a háztartások nettó havi jövedelmi viszonyaira vonatkozik, és kényes jellege miatt a kérdőív végére került.

A „Kiegészítő háztartási kérdések között továbbra is szerepeltetjük a K2-es kérdést, amely a jövőre vonatkozóan az interneten keresztül megvalósuló adatszolgáltatás iránti igényt kívánja felmérni. A fejezeteken belül ún. modulok vannak. **Az Alapinformációk, az A modul és a kiegészítő háztartási kérdés a háztartás egészére vonatkoznak.** A **B, C, D és Q modulok** kérdései az **egyéni használati** szokásokra kérdeznek, az **R modul** a digitális készségekre, az **E modul** pedig a **biztonságra, személyes adatok** védelmére vonatkozó kérdéseket tartalmaz. Ezeket a kérdéseket a háztartás egy — *16 és 74 év közötti* tagjának kell feltenni, olyannak, akire a háztartás tagjai közül leginkább jellemző a számítógép, illetve az internet használata.

A kitöltési útmutató használata

A modulok címeinél 2 féle ábra látható. A háztartási modulok és az egyéni modulok vizuális elkülönítésére szolgál

Háztartási modul

Egyéni modul

A kitöltési útmutató papír alap mellett elérhető elektronikusan a laptopról is a hagyományos tartalommal, továbbá megjelenik majd a képernyőn a kérdések mellett feljövő ablakos rendszerben, mindig az adott kérdés megválaszolásához szükséges tartalommal. Azoknál a kérdéseknél, ahol a kérdőív technológiai fogalom igényessége miatt hosszú háttéranyag kapcsolódik az adott kérdéshez, ott az ablakok tartalmát igyekszünk rövidíteni. Először az ablakban csak a legfontosabb információkat hozzuk fel, azoknak a kérdezőbiztosoknak, akik régóta végzik az adatfelvételt és nincs szükségük a részletekre. Azoknak, akiknek részletesebb fogalom magyarázatra van szükségük, vagy szükségük van a kérdéshez esetlegesen kapcsolódó egyéb instrukciókra, azok számára ezt a kérdéshez kapcsolódó külön linken tesszük elérhetővé. A papír útmutató használata ugyanezen az elven működik azzal a különbséggel, hogy itt a teljes részletezettség megjelenik az adott kérdésnél és a kérdezőbiztos gyakorlata dönti el, hogy ebből interjú szituációban, információhiány esetén mennyit kell elolvasnia.

Természetesen **az interjúk minősége és hatékonysága érdekében az a kívánatos**, ha a kérdezőbiztos egyéni felkészülés és a központi képzések útján, minél többet elsajátít az útmutatóból azért, hogy a helyszínen minél kevesebbszer kelljen valaminek utánaérnie.

A jelen kitöltési útmutató követi a kérdőív struktúráját, és – a lehetőségekhez mérten – választ ad a várható, előre feltételezhető kérdésekre. Amennyiben a kérdőív kitöltésekor olyan kérdés merülne fel, amelyre a kérdezőbiztos a helyszínen nem tudja a választ, haladéktalanul jelezze a problémát az adat-előkészítőjének/oktatójának, aki segít a helyes válasz megadásában. Ha szükséges, a kérdezőbiztos állapodjon meg az adatszolgáltatóval, hogy mikor tér vissza a kikérdezés befejezésére.

Annak érdekében, hogy minél kevesebb kitöltési probléma legyen, a fontosabb, viszonylag kevesek által ismert fogalmak meghatározását az adott kérdés tárgyalásánál a jelen útmutató tartalmazza (keretben). Erre főleg akkor lehet szükség, ha az adatszolgáltató nem használja a kérdezett eszközöket, vagy a használó a kérdezéskor nincs jelen, illetve ha a válaszoló személy az egyes kérdések megválaszolásakor bizonytalan.

A kérdőív kitöltése

A rendkívüli helyzetektől eltekintve (amikor hagyományos papír alapú kitöltésre kényszerülünk) döntően laptopos kitöltés lesz jellemző, amit a rögzítő program határoz meg. A programba beépültek a „Blaise” programban való rögzítésnél megszokott hibaüzenetek a 2018. évre aktualizálva.

A cím felkeresésekor az első lépés annak megállapítása, hogy az adott címen *hány háztartás* található (ld. kitöltés szabályai és a csatolt melléklet). **Háztartásonként egy kérdőívet kell kitölteni.**

A kérdőíven az **azonosító kódokat** mindig pontosan be kell írni. Fontos a „kikérdezés eredményessége” kódjának pontos beírása is. Ennél a pontnál fontos megemlíteni a „kapcsolatfelvétel megkísérelt időpontjai” sort. Ez a sor a többitől eltérően nem eredményességi kód lehetőséget kínál fel, hanem a háromszori felkeresés követésére szolgál, ami előírás az összeírók számára.

A laptopos kitöltésnél a „megválaszolt modulok” kódot a program automatikusan generálja, de a papír kitöltésnél továbbra is oda kell figyelni a kód helyes kitöltésére, mert ez fogja képezni az alapját a kérdezőbiztosi díjazásnak.

Teljesen kitöltött a kérdőív (2), amennyiben a háztartási és az egyéni modulok mindegyike kitöltött. **Részlegesen kitöltött (1)** a kérdőív, amennyiben csak a háztartási modulok vannak kitöltve.

A háztartási modul csak akkor megválaszolt, tehát a **kódkockába (1) - et kell írni, ha az Alapinformációk, az „A” modul és a kiegészítő háztartási kérdés ki vannak töltve és nincs a háztartásban számítógépet vagy internetet használó 16-74 éves személy** (A4 és A5 kérdésre a válasz (0)). Csak mobiltelefon használó (aki nem használ számítógépet és nem használ internetet a mobiltelefonján sem) nem töltheti ki az egyéni modult!

Az egyéni IKT használatra vonatkozó modulok (B, C, D, E, Q, R) akkor tekinthetők kitöltöttnek, tehát a **kódkockába (2) - t kell írni, ha a háztartásra vonatkozó valamennyi kérdés megválaszolt** (alapinformációk, A modul és kiegészítő háztartási kérdés) **és az egyéni modulok kérdései — az ugrások figyelembevételével — megválaszoltak.** A háztartásra vonatkozó válaszok nélkül az egyéni modul nem értékelhető.

Átlagos kitöltési idő fogalma: interjú típusú adatgyűjtések esetén a kijelölt címen eltöltött idő, amely magában foglalja a szükséges tájékoztatással (meggyőzéssel) kapcsolatos ráfordításokat is, de nem tartalmazza az otthoni munkálatok (kódolás, utóellenőrzés) idejét. A laptopos kitöltésnél az átlagos kitöltési időt a program automatikusan elő fogja állítani, papír kérdőívnel viszont a hagyományos módon kell kitölteni. Ahhoz, hogy a program mérni tudja a tájékoztatásra, meggyőzésre és kitöltésre fordított időt, ahhoz az összeírónak a beszélgetés kezdetén, mindenképpen el kell indítani a programot, különben a program, csak a kitöltést fogja mérni.

A kérdőíven belüli fogalmak közti kapcsolatok értelmezése

Ez valójában a kérdőíven, a kérdések előtti, kérdezőbiztosoknak szóló módszertani megjegyzéseknél, illetve a kérdésekben előforduló „vagy”, „és”, „és/vagy”, „legalább egyikére” „legalább egy” kifejezések egységes értelmezését jelenti. Az adatok minősége nagymértékben függ attól, hogy ezeket a kifejezéseket egységesen kezeljük, mert itt dől el, hogy az adatszolgáltatók, milyen körétől kell a választ megkapnunk, milyen körre vonatkozóan van értelme a kérdésnek. Amennyiben pedig az előző kérdés több pontjára adott választól függ a következő kérdés feltevése (vagy kihagyása) az adott személynek, akkor tudnunk kell, hogy az

előző kérdés feltételként jelölt pontjai közül elég egynél, vagy az összesnél kell teljesülnie a feltételnek. A kérdőívben aláhúzással lettek kiemelve a felsorolt kötőszavak. Kérjük, hogy minden olyan kérdésnél, ahol ezeket aláhúzással kiemeltük, ott fordítsanak figyelmet ezek értelmezésére. Az egységes értelmezés kedvéért az alábbiakban rögzítjük ezek jelentését. Az útmutatóban a kérdésekben, a válaszolók körének meghatározásánál, vagy szabályok, meghatározások esetében húzzuk alá a felsorolt kötőszavakat, vagyis olyankor, amikor jelentését és értelmezését fontosnak tartjuk az adatminőség szempontjából.

Vagy: Modul, kérdés, válasz lehetőség vonatkozási körének, vagy egy fogalomkörbe tartozás elemeinek a felsorolásánál alkalmazzuk. Olyan elemek felsorolt elemeit kapcsolja össze, amelyek egyenrangúak abból a szempontból, hogy bármelyikük megléte, teljesülése elegendő feltétel ahhoz, hogy egy modul, egy kérdés, egy válasz lehetőség vonatkozzon ránk, vagy valami egy adott fogalomkörbe sorolható legyen.

Ha kettőnél többet sorolunk fel, akkor csak a felsorolás utolsó tagja előtt írjuk ki, de ez úgy értendő, hogy az előző tagokra is vonatkozik. Azt a feltételt fejezi ki, hogy a felsorolt válaszok közül, ha legalább egyet jelöltek, már válaszadói az adott kérdésnek. Ha többet is jelöltek, akkor még inkább szükség van a válaszukra. Az a követelmény, hogy legalább egy teljesüljön.

És Amikor „ÉS” kötőszót alkalmazunk, akkor az a követelmény, hogy az „ÉS”- el összekötött mindkét feltételnek egyszerre kell teljesülnie, nem elég csak az egyiknek, vagy csak a másikkal (pl. B4-es kérdés).

És/vagy Alkalmazása esetén mind két feltétel egyszerre megengedett. Tehát az is elég a követelményhez, ha csak egyik, vagy másik feltétel teljesül, de az is megengedett, ha egy időben az összes felsorolt feltétel teljesül (pl. D1-es kérdés).

Legalább Azt jelenti, hogy minimálisan, legkevesebb minek kell teljesülnie ahhoz, hogy egy adott fogalomkörbe kerülésnek eleget tegyünk, vagy kielégítsük egy meghatározás feltételeit, vagy egy válaszlehetőség választható legyen a számunkra

Alapinformációk a háztartásról

Az alapinformációkat a háztartás minden tagjáról ki kell tölteni. Kettős célja van, egyrészt, hogy megtudjuk, hogy az adott IKT ellátottság milyen összetételű háztartásra vonatkozik, másrészt, hogy a kapott válaszok alapján a legjobb válaszadót ki lehessen választani az egyéni modul kérdéseinek megválaszolásához. Kitöltésénél ügyelni kell arra, hogy az adott sorszám alá ugyanannak a személynek az adatai kerüljenek, ezért célszerű a sorszámozást követően oszloponként kitölteni. A laptopos kivitelezés esetében **minden egyes személyre vonatkozó adatsor külön képernyőn jelenik meg**. Fontosnak tartjuk kiemelni a 11. sor szerepét („A munkakör tevékenységeinek rövid leírása”), melynek célja, hogy a FEOR szerinti besorolást az adat-előkészítő statisztikus helyesen végezze az összeíró által leírt munkaköri tevékenységek alapján. Így a 12. „Jelenlegi foglalkozása” sort bár továbbra is kitölti az összeíró, de ezt az adat-előkészítő statisztikus felülvizsgálja és szükség esetén módosítja. Ugyanez az eljárás a követendő a papír alapú esetekben is, azzal az eltéréssel, hogy itt személyenként nem lesznek külön lapok.

Felhívjuk a kérdezőbiztosok figyelmét arra, hogy a háztartások IKT - eszköz használatáról szóló felmérés kérdőíve minden évben részben módosul, ezért kitöltése során kerüljék a rutint és minden kérdést figyelmesen értelmezzenek, különös tekintettel a vonatkozási időre, mely esetenként modulon belül is változhat.

A magyarázó jegyzet mellé ábrajegyzéket csatoltunk a 2. sz. mellékletben, amelyben a technikai eszközöket és újdonságokat illusztráljuk a könnyebb beazonosíthatóság érdekében. Ezeket a vonatkozó szöveg után zárójelben jelezzük az ábra sorszámával. Az ábrák sorszámozása az eszközök nevének alfabetikus sorrendjét követi. Az ábrák az ingyenesen letölthető morguefile.com illetve a flickr.com web helyekről származnak.

SEGÉDLET az „Alapinformációk” kérdéseihez

1. A háztartás tagjainak száma: Nem igényel magyarázatot

2. A személy sorszáma: a család tagjainak tetszőleges beszámozása. Javasolt sorrend az apa, anya, gyerekek, rokonok, de az adott helyzettől függően ez változtatható.

3. Keresztneve: bármilyen azonosításra alkalmas név (becenév is)

4. Tagja-e a háztartásnak: A háztartás tagok cserélődésének követésére szolgál. Nem (0) válasz esetén inaktívvá válik a személyre vonatkozó előzmény adat.

5. Neme: nem igényel magyarázatot

6. Születési éve: nem igényel magyarázatot

6.1 Születésének hónapja: nem igényel magyarázatot. A hónapra a teljeskörűsítési eljárás miatt van szükség.

6.2 Napja: nem igényel magyarázatot.

7. Születési országa: Az Európai Unió által 2010-től kötelezően előírt kérdés. Az **ország pontos megnevezése fontos** a megfelelő kód kiválasztásához az adatrögzítés során. Azoknál az országoknál, ahol az ország név változott (pl.: Szovjetunió, Csehszlovákia stb.) ott a születési ország jelenlegi nevét kérjük feltüntetni. Ha pl. a Szovjetunióban született, akkor kérdezzük meg, hogy azon belül melyik országban, ha azt mondja Örményországban, akkor az ország mai nevét kell beírunk, tehát Örményországot. Nagy valószínűséggel azokban a ritka esetekben, amikor válaszadónk olyan külföldi országban született, aminek ma már más a neve, az tudni fogja a születési országa mai nevét.

8. Állampolgársága (ország): Az Európai Unió által 2010-től kötelezően előírt kérdés. Az **ország pontos megnevezése fontos** a megfelelő kód kiválasztásához az adatrögzítés során. Laptopos kitöltésnél ezen a ponton az ablakban elérhető lesz az országnév-lista, a papír alapú kitöltéshez pedig továbbra is csatoljuk az országnév-listát (3. melléklet).

Magyar állampolgárként kódoljuk azokat a kettős állampolgárokat is, akiknek egyik állampolgársága magyar és állandó lakóhelye Magyarországon van. Egyéb kettős állampolgárság esetén azt írják be az összeírók, amelyik országban több időt töltött el élete folyamán az adott háztartástag.

9. Legmagasabb befejezett iskolai végzettsége: A megfogalmazás a befejezett végzettség megismerésére fókuszál, egyértelművé és egymástól elválaszthatóvá teszi az egyes szinteket. Valójában a kérdezőbiztosnak csak azt kell megtudnia, hogy az adott személynek van-e, és ha igen, mi a legmagasabb **befejezett** iskolai végzettsége. Ennek a kódját írja be a kódkockába. Ha valaki általános iskolába nem járt, vagy járt, de csak az 1, 2, vagy 3 évfolyamot fejezte be az a **(0)** kódot kapja.

A használt kódszámok megfelelnek az ISCED 2011 osztályozási rendszer megfelelő, azonos sorszámú képzési szintjeinek.

- Általános iskolába nem járt, vagy járt, de csak az 1,2, vagy 3-ik évfolyamot fejezte be **(0)**
- Általános iskola 4,5,6, vagy 7 évfolyamát befejezte **(1)**
- Általános iskola 8 évfolyamát befejezte **(2)**
- Szakiskolai (szakmunkásképző iskolai) szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal, középiskolai (gimnázium, szakközépiskolai) érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik **(3)**
- Középiskolai végzettséget (érettségit) követő képzésben szerzett szakképesítést igazoló bizonyítvány **(4)**
- Iskola rendszerű, felsőfokú (felsőoktatási) szakképzésben szerzett bizonyítvány **(5)**
- Főiskolai vagy felsőfokú alapképzésben (BA/BsC) szerzett oklevél **(6)**
- Egyetemi vagy felsőfokú mesterképzésben (MA/MsC) vagy osztatlan képzésben szerzett oklevél **(7)**
- Tudományos fokozatot igazoló oklevél (PhD, DLA) **(8)**

10. Gazdasági aktivitása: (munkaerő-statisztikában használt fogalmak szerint)

A *gazdaságilag aktív népesség* fogalma magába foglalja azokat a személyeket, akik munkát végeznek a gazdasági javak és szolgáltatások előállítása területén egy meghatározott időszak alatt. Aki az interjú **eszmei időpontját megelőző egy hét alatt akár egy órát is dolgozott gazdaságilag aktívnak tekinthető.** A gazdaságilag nem aktív népesség alatt pedig kortól függetlenül mindazokat értjük, akik egyetlen órát sem dolgoztak ez alatt az idő alatt. **Az előző évhez viszonyítva a témakör bővült** (pl. a gazdasági ágak megjelölésével a 10.3.3-asnál) és

változtatásra került „az egyéb munkaerő piacon kívüli” (inaktív kategória) kitöltésénél a besorolás tartalma, és így a kitöltés módja is.

Alkalmazott: aki magán vagy állami foglalkoztatónál szerződés alapján pénzbeli, vagy egyéb díjazás fejében munkát vállal. Ide tartoznak a hivatásos katonák, tanoncok, gyakornokok, szezonális munkások, stb. Az önkéntes munkát végzők és segítő családtagok, akik nem kapnak rendszeres munkabért nem ide sorolandók. Az olyan munkavállalók, akik egyidejűleg dolgoznak saját vállalkozásukban és munkavállalóként, abba a kategóriába sorolandók, ahol több munkórát dolgoznak (pl. orvosok, akiknek magánrendelőjük is van). **Ezen kategória az előző évhez képest 4 alkategóriára történő bontást tartalmaz, és értelemszerűen kell az adott helyzetnek megfelelően választani „igen (1)” vagy „nem (0)” jelölésével: teljes munkaidős (1/a), részmunkaidős (1/b), állandó munkára vagy határozatlan idejű szerződésre alkalmazott (1/c), átmeneti munkára vagy határozott idejű szerződésre alkalmazott (1/d). A négy lehetőség közül csak egy „igen (1)” választ lehet megadni, a másik három lehetőségre adott válasz csak „nem (0)” lehet.**

Vállalkozó: társas és egyéni vállalkozó, szabadúszó, ideértve a rendszeres munkabért nem kapó **segítő családtag**, hivatásos nevelőszülő stb. **(2)**

Munkahelyének neve: pontos név és társasági forma szükséges (Bt, Kft, Zrt, stb.) szükséges **(3.1)**

Munkahelyének profilja: termékek vagy termékcsoportok, amit előállít vagy forgalmaz, illetve szolgáltatásai. Pl. gumiabroncsgyártás, villanyszerelés, élelmiszer kiskereskedelem, biztosításközvetítés, baromfitenyésztés, stb. **(3.2.)**

Gazdasági ágak: A **Lakossági adatfelvételek főosztály tölti ki**, az előző pontban (3.2) megadott profil alapján történő, megfelelő gazdasági ágba való besorolással. **(3.3)** A kérdőív ezen része sötétszürke színnel van jelölve, ezzel is jelezve, hogy a helyszíni adatfelvétel során ezt nem kell kitölteni.

Munkanélküli: az a 16-74 év közötti személy, aki az előző héten nem dolgozott, az eszmei időpontot követő 2 héten belül munkába tudna állni és aktívan munkát keres (munkaügyi központ, munkaközvetítő ügynökség, stb. segítségével) **(4)**

Tanuló: Ha valaki a tanulás mellett hetente néhány órát dolgozik, a tanuló (5)-t kell jelölni, ha nappali tagozaton végzi az iskoláját. **(5)**

Egyéb munkaerőpiacon kívüli (nyugdíjas, inaktív, stb.): Nyugdíjban levő, előrehozott nyugdíjban levő, vállalkozói tevékenységét befejező, tartósan fogyatékkal élő, kötelező katonai szolgálatot teljesítő, vagy közösségi szolgálatot ellátó, háztartásbeli, egyéb inaktív. **A GYES-en, vagy GYED-en levők, akár a munkahelyről kerültek az ellátó rendszerbe, akár nem volt még előtte munkahelyük, a rendelkezésre álló kategóriák közül csak ebbe a kategóriába sorolhatók!** **(6)**

11. A munkakör tevékenységek rövid leírása

Ennek a pontnak a célja, hogy információt adjon a következő pont, a „jelenlegi foglalkozása” pontos meghatározásához. A munkakör legjellemzőbb tevékenységeinek felsorolására van szükség ahhoz, hogy a következő pontban a foglalkozási kategóriába sorolás, minél megalapozottabb legyen.

12. Jelenlegi foglalkozása: Ennél a kérdésnél az összeírók szerepe továbbra is az, hogy végezzék el a kapott információk alapján a foglalkozás elsődleges meghatározását, de a végső besorolást a LAF adat-előkészítő statisztikusai végzik. Minden esetben felül fogják vizsgálni a besorolás helyességét az előző 11-es sor (Munkakör tevékenységek rövid leírása) konkrét tevékenységeket leíró információi alapján.

A kérdést az interjú eszmei időpontját megelőző héten folytatott tevékenységre vonatkozóan kell megválaszolni. Amennyiben az nem ugyanaz, mint az összeírt személy főfoglalkozása, akkor a főfoglalkozásra vonatkozóan kell kitölteni.

A nem csak egyféle foglalkozást végző személynél az a főfoglalkozás, amelyet ő főfoglalkozásként megjelöl.

A foglalkozási bejegyzésben mindig szerepelnie kell a feladatok szakmai hovatartozására utaló megnevezésnek is, pl. gyámügyi csoportvezető, szabálysértési főelőadó, költségvetési pénzügyi osztályvezető, pénzügyintézet vezető, számviteli ügyintéző, ruhabolti eladó, élelmiszerüzleti eladó.

A foglalkozás megjelölésénél **nem a megszerzett végzettséget, hanem a tényleges tevékenységet kérdezzük.**

A GYES-en, GYED-en lévő, egyébként foglalkoztatott szülő esetében az eredeti foglalkozást kell beírni és a jelenlegi foglalkozáshoz az utolsó munkanapján érvényes foglalkozást kell figyelembe venni.

A 10-es ponttól eltérően itt nem a gazdasági aktivitást kérjük, hanem a jelenlegi foglalkozást. A gazdasági aktivitás egy gazdasági állapot kategóriát jelöl, mely a munkához, alkalmazáshoz való viszonyt fejezi ki (alkalmazásban álló, vállalkozó stb.), a foglalkozás a munkatevékenység, a szakma tartalmát jelölő fogalom.

A kérdezőbiztosok legjobb tudásuk szerint szövegesen írják be a foglalkozás megnevezését. A **foglalkozás megfelelő leírása** rögzítéskor a pontos kódolást segíti.

Az informatikai foglalkozások az Európai Uniónak továbbítandó adatok között kiemelt csoportként szerepelnek, ezért fontos azok pontos szöveges bejegyzése az alapinformációs lapra.

Tájékoztatásul közöljük az EU által információs foglalkozásnak tekintettek listáját a 2011. január 1-től alkalmazandó FEOR-08 szerint:

Informatikai foglalkozások

1322 Informatikai és telekommunikációs tevékenységet folytató egység vezetője
 2123 Telekommunikációs mérnök
 2141 Rendszerelemző (informatikai)
 2142 Szoftverfejlesztő
 2143 Hálózat- és multimédia-fejlesztő
 2144 Alkalmazásprogramozó
 2149 Egyéb szoftver- és alkalmazásfejlesztő, - elemző
 2151 Adatbázis-tervező és -üzemeltető
 2152 Rendszergazda
 2153 Számítógép-hálózati elemző, üzemeltető
 2159 Egyéb adatbázis- és hálózati elemző, üzemeltető
 2495 Informatikatanár (iskolarendszeren kívül)
 2534 Informatikai és telekommunikációs technológiai termékek értékesítését tervező, szervező
 3141 Informatikai és kommunikációs rendszereket kezelő technikus
 3142 Informatikai és kommunikációs rendszerek felhasználóit támogató technikus
 3143 Számítógép hálózat - és rendszer technikus
 3144 Web rendszer- (hálózati) technikus
 3145 Műsorszóró és audiovizuális technikus
 3146 Telekommunikációs technikus
 4114 Adatrögzítő, kódoló
 7342 Informatikai és telekommunikációs berendezések műszerése, javítója

A 13-16-ig terjedő pontoknál a számítógép, internet, mobiltelefon használatára vonatkozó alapkérdéseket kell kitölteni a háztartás valamennyi tagjára vonatkozóan egyszerű igen (1) vagy nem (0) válasz valamelyikének megjelölésével.

I. Háztartások IKT ellátottsága

(A háztartás egészére vonatkozóan kell kitölteni)

A modul

A háztartás tagjainak hozzáférése az IKT (információs és kommunikációs technológiai) eszközökhöz

A1. van-e Önnek, vagy bárkinek az Ön háztartásában internet hozzáférése otthon, bármilyen eszközzel?

Minden háztartástól kérjük a választ.

Szűrő kérdés, csak 1 választ lehet jelölni.

Az otthoni hozzáférés arra a lakásra vonatkozik, amely a háztartás lakcímén található és bármilyen elérési eszközre kiterjed (a smart tévén keresztül elérésre is). Az otthon kifejezés itt nem kizárólag a lakáshoz kötődő hozzáférést jelenti, kiterjed a lakástól független mobil eszközökön történő elérésre is. Az otthon kifejezés itt csak arra utal, hogy az egy lakásba (otthon) élők között van olyan családtag, akinek van internet hozzáférése, akár helyhez kötött, vezetékes, akár bárhol használható mobil és azt otthoni internetezésre is használja. Fontos feltétel, hogy a mobil kapcsolatot otthon is használják internet elérésre, a kizárólag otthontól távol használt mobil hozzáférési lehetőségek nem tartoznak ide, ezeket ne vegyük figyelembe. Fontos azt is szem előtt tartani, hogy a válasznak függetlennek kell lennie attól a körülménytől, hogy az eszköz használatban van-e. Tehát amennyiben van bármilyen, internet hozzáféréshez alkalmas eszköz a háztartásban, és nem használják, akkor is „van” (1) választ kell jelölni.

A „nem tudom” válasz elfogadását kerülni kell.

A „van”(1) választ adók az A2-vel folytatják, a „nincs” (0) választ adók pedig az A3-mal. Az A4. kérdésre kell ugrani, ha a válaszadó annyira tájékozatlan, hogy a „nem tudom” választ adja meg.

A2. Milyen hálózati kapcsolat segítségével érik el otthon az internetet?

Azoknak választát kérjük, akiknek van internet hozzáférésük otthon, tehát az A1-re „van” választ adtak, 1-et jelöltek.

A válaszadóknak be kell jelölniük, milyen internetkapcsolatot használnak a háztartásban. Egy háztartásnak többféle internetkapcsolata is lehet. Ha a válaszadó nincs tisztában a kapcsolat típusával ezek az információk a számláról vagy a szolgáltató honlapjáról beszerezhetők.

Segédlet a kérdés megválaszolásához

A korábbi években erre a kérdésre adott válaszok elemzése alapján nagy a valószínűsége annak, hogy a válaszadók nem tudják a valóságnak megfelelően megválaszolni, milyen hálózati kapcsolat segítségével csatlakoznak az internetre. Ha a számláról nem derül ki (amit csak javasolhatunk, ha a választót együttműködőnek érezzük), vagy a válaszadó nem akarja azt megkeresni, a kapcsolat milyenségének kiderítését talán segítik a rávezető kérdések:

Milyen hálózati kapcsolattal rendelkeznek?

Fogalmam sincs.

Előfizetnek ilyen szolgáltatásra?

Igen.

Gyors az internetkapcsolat?

Ha beírja a honlap nevét hamar bejön a lap?

Ha hamar bejön a keresett honlap, valószínű, hogy szélessávú a kapcsolat. A modem megléte nem segíti a választást, mert még a kábeles kapcsolat is modemmel működik.

Ma már csak nagyon kevesen rendelkezhetnek ISDN vagy telefonos betárcsázós internettel. Az előfizetések száma alapján ez a kapcsolattípus szinte meg is szűnt. Ezért a gyorsaság élmény perdöntő lehet, ha semmi más nem segít.

A dial-up/betárcsázós internet és a xDSL között lehet úgy is keresni a különbséget, hogy a **dial-upnál a hagyományos telefondrót közvetlenül a számítógépbe megy, xDSL-nél van külön egy doboz, s onnan megy a gépbe.** (1. ábra a 2. sz. mellékletben)

A szolgáltató neve utalhat a kapcsolat jellegére, nyilván a DSL és a kábeles között nehéz különbséget tenni, ugyanakkor a hagyományos telefondróton keresztül menő internet támpont lehet. Ez xDSL.

Lehet, hogy egy csomagban fizet elő a kábeltévére és az internetre, akkor esélyes a kábeles internet.

Ezért szűrő lehet, hogy van-e kábeltévéje. Természetesen itt is lehet buktató, ha IPTV-je van, ami mondhatni egyenértékű a kábeltévével, akkor is több variáció lehet az internetre, mert xDSL v. kábeles is lehet. Ma már ugyanis nem csak DSL-en van IPTV. Mégis talán ez is segítség lehet.

Szélessávú kapcsolatok (helyhez kötött, mobil)

a.) Helyhez kötött szélessávú kapcsolatok xDSL (ADSL, SHDSL, VDSL, stb.) (Pl.: T-Home, ADSL szolgáltatásai), kábel, optikai, műholdas, WIFI

FOGALMAK: DSL, ADSL, SHDSL, VDSL, Kábel modem, Optikai kábel, Műholdas, Wifi

DSL (Digital Subscriber Line) Nagy sebességű, hálózati adatátvitelre használható telefonvonal. A hagyományos telefonvonalak gyorsítására fejlesztették ki, használatához speciális modem szükséges. A kapcsolat egyszerű páros csavart rézvezetéken keresztül valósul meg. Jelentősen gyorsabb az ISDN-nél, több Mbit/s átviteli sebességet tesz lehetővé.

Az **ADSL** (Asymmetric DSL) a DSL egyik fajtája. A feltöltési sebesség alacsonyabb a letöltési sebességnél – aszimmetrikus a sebessége, így a meglévő réz vezetékhálózaton keresztül nagysebességű adatátvitelt tesz lehetővé. (1. ábra)

Az **SHDSL** (single pair high-speed DSL) pedig a szimmetrikus nagysebességű DSL-t jelenti.

A **VDSL** (Very high bit-rate Digital Subscriber Line) (nagy sávszélességű digitális előfizetői vonal) a ma használatos ADSL technológiák egy továbbfejlesztett változata, segítségével csavart rézérpáron a korábbinál gyorsabb digitális adatátvitel érhető el. Ez a sebesség már elegendő a HDTV szolgáltatások nyújtásához

Kábel modem: egy olyan modem, amely a kábeltelevíziós hálózaton képes kommunikálni. A kábelmodemeket elsősorban szélessávú internetkapcsolat megvalósítására használják. A kábeles internet az említett kábeltelevíziós infrastruktúrára alapozott internetkapcsolatot jelenti. Nagy sebességű internet-kapcsolatot tesz lehetővé televíziós hálózati kábelek vagy felsővezetékes rendszerek segítségével. (9. ábra)

Optikai kábel: nem rézvezetékes kábelen alapuló technológia. Az optikai kábeleket széles körben alkalmazzák távközléshez, valamint számítógép-hálózatok építéséhez, mert rugalmas és a hagyományos rézvezetékekhez képest rendkívül nagy sávszélességet biztosít. (15. ábra)

Az alábbi technológiák vezeték nélküli technológiák, melyek fix pontok között hozzáférést biztosítanak (nem a lakáson belül, hanem a háztartás és a szolgáltató között.)

A **műholdas internet** egy speciális internet szolgáltatás, mely kétirányú műholdas adatátvitelt biztosít aszimmetrikus sávszélességgel, azaz a letöltési irányban nagyobb a sebesség, mint feltöltési irányban. A műholdas terminál tipikusan egy 77-80 cm átmérőjű parabola antennából, egy speciális fejegegyeségből, valamint egy beltéri modem egységből áll. Megoldást jelent olyan helyeken is ahol más technológiával nem lehet megoldani a szélessávú internet kapcsolatot, vagy a meglévő szolgáltatások akadoznak, gyenge minőségűek (14. ábra).

WiFi: A Wireless Fidelity rövidítéséből, vezeték nélküli mikrohullámú kommunikációt megvalósító szabvány. Irodákban, nyilvános helyeken (repülőtér, étterem stb.) kivitelezett, vezeték nélküli helyi hálózat, aminek a segítségével a látogatók saját számítógépükkel kapcsolódhatnak a világhálóra. Az országszerte elérhető WiFi-s helyek listáját - más nevükön a HotSpot-okat (5. ábra)- weblapról is meg lehet keresni. Ezekon a helyeken tudunk ingyen, vagy fizetség ellenében, de saját gépünkről

internetezni, ha a készülékünk ismeri ezt a szabványt, melyet néhol WLAN képességként emlegetnek. Ma már minden notebook rendelkezik ilyen csatlakozási lehetőséggel. A WiMAX hálózatok sebessége és hatótávolsága többszöröse a jelenlegi Wi-Fi hálózatoknak (25. ábra), és lehetővé tesznek akár 100 Mbps-os sebességet, 20-40 km-es távolságból. A WiMAX rendszerek magasabb frekvenciatartományokban működnek, és nagyobb sávszélesség mellett, távolabbról használható a jelenlegi rendszereknél (26. ábra).

Mobil szélessávú kapcsolatok

b.) Mobil szélessávú kapcsolatok mobiltelefon hálózaton keresztül megvalósuló kapcsolatok, legalább 3G hálózatok (pl.: UMTS) hálózatokhoz csatlakoznak, amelyek SIM kártyát, vagy USB kulcsot használnak a hálózattal való csatlakozásra, modemként mobil vagy okostelefont alkalmaznak.

3G készülékek a mobil telefonok, illetve az okostelefonok, vagy bármilyen más kézi készülék, amely engedi használni a web-böngészőt, e-mailt vagy hasonló internetes alkalmazásokat 3G-hálózatokon keresztül, pl. UMTS.

UMTS: (Universal Mobile Telecommunication System) Általános Mobil Telekommunikációs Rendszer, harmadik generációs, nagyobb sávszélességű mobilkommunikációs technológia, amelyen már nemcsak hang és szöveg, de akár valós idejű mozgóképek is továbbíthatók maximum 2 Mbps sávszélességen. (22. ábra)

LTE/4G: (Long Term Evolution) kifejezésből, tükörfordításban „hosszú távú fejlődés”, egy negyedik generációs (4G) mobil adatátviteli szabvány, melyet a 3GPP Release 8 szabvány ír le. Küllemében mobiltelefonhoz hasonló, de csatlakoztatható modemként számítógéphez is. Az információtechnológia 4G-vel a negyedik generációs vezeték nélküli szolgáltatásokat jelöli. A mobil szélessávú rendszer továbbfejlesztett multimédiás szolgáltatásokkal bővül, nagy adatátviteli sebességgel rendelkezik, támogatja az Internet, telefon, televízió és a nagyfokú mobilitás lehetőségeit.

Laptopot, vagy más hordozható számítógépet (pl. netbook) általában egy USB-kulcs vagy egy beépített hozzáférési kártya segítségével lehet a 3G hálózatokhoz csatlakoztatni.

Integrált kártya A UMTS hálózatokon működő kártyákat nem SIM-kártyáknak, hanem UICC-nek (Universal Integrated Circuit Card) hívják: ezek GSM- és UMTS hálózatokon működő smart cardok, de nem azonosak a SIM-kártyákkal. A kártyák jellemzően több alkalmazást tartalmaznak, és IP alapú multimédiás szolgáltatások használatát is biztosítják.

USB kulcs (mobil stick) - mobilinternetezéshez szükséges eszköz neve, amelyik úgy néz ki, mint egy pendrive, csak nem adattárolásra szolgál, hanem vezeték nélküli internetkapcsolatot biztosít a Mobile Broadband Stick valójában a széles sávú mobil internetezéshez szükséges, USB-n csatlakoztatható modem megnevezése (23. ábra).

Egyéb, keskenysávú kapcsolat

c.) Telefonos betárcsázós (dial-up), hagyományos telefonvonalon keresztül, vagy ISDN kapcsolat

Telefonos betárcsázós (dial-up) – A felhasználó a telefonvonalra csatlakozó modemen keresztül tárcsázza az internetszolgáltatóját, így 2 modem között jön létre kapcsolat, amelyet aztán az internetre irányítanak. Ez a fajta internet csatlakozási módszer egy olcsó, de lassú formája az internet elérési lehetőségeknek. Ma már elavultnak számít, a szélessávú internet már nálunk is szinte teljesen kiszorította a régi technológiát, azonban még mindig használják, abban az esetben, ha nem jutnak gyorsabb csatlakozási technológiához. (2. ábra)

ISDN (Integrated Services Digital Network) - kép, hang és adat átvitelre egyaránt alkalmas hálózati szabvány. Klasszikus telefonhálózat átalakítása, amely egyrészt a hangátvitel digitalizálása révén, másrészt a legkülönbözőbb kommunikációs szolgáltatások egyetlen rendszerben történő integrálása révén egy egységes kommunikációs rendszert képez. Az ADSL szorította háttérbe, mely analóg telefonvonalon is működik (7. ábra).

d.) Keskenysávú mobil kapcsolat (mobiltelefon hálózaton keresztül, mely a 3G-nél kevésbé fejlett megoldás, pl.: 2G+/GPRS, SIM kártyával, vagy USB kulccsal, modemként használt mobil telefonon, vagy okostelefonon keresztül)

A 2. generációs mobiltechnológiák, mint a 2G+ vagy a GPRS, keskenysávúnak minősülnek.

2.G –A mobiltelefonos kommunikáció során a második generációs protokollok - beleértve a GSM, D-AMPS (TDMA) és CDMA technológiákat - digitális kódolási eljárásokat alkalmaznak. Olyan kiegészítő szolgáltatások nyújtására képesek, mint az adatátvitel, a fax, illetve az SMS szolgáltatás.

GPRS (General Packet Radio Service) - egy csomagkapcsolt, IP-alapú mobil adatátviteli technológia, amelyet GSM és IS-136 mobiltelefonok használnak. Hasznosítási területe a WAP, SMS és MMS mellett az internethasználat is, beleértve az e-mailezést. A GPRS- szel is rendelkező 2. generációs (2G) mobil eszközöket gyakran nevezik 2.5G-nek is, mert színvonala a 2G és a 3G között helyezkedik el. A GSM rendszerekben kínál egy mérsékelt adatátviteli sebességet (elméleti határ: 171,2 kbps), amely alacsonyabb a legújabb fejlesztésekenél. (4. ábra a 2. sz. mellékletben)

A mobil kapcsolatra vonatkozó opciókat ne jelöljék abban az esetben, ha nincsenek otthon használatban. Elképzelhető, hogy az átalánydíjas internetet előfizető mobiltelefont, vagy okostelefont használó személyek esetenként otthon is megnézik a híreket az internetkapcsolatot használva, annak ellenére, hogy elsősorban a házon kívüli használat volt az előfizetés fő oka. Ha a háztartás területén van nyilvános WiFi kapcsolat, amennyiben azt használják, az a) pontot igennel kell jelölni. Ha a telefont arra használják, hogy a WiFi-n keresztül az otthoni DSL-routerhez kapcsolódjanak akkor is az a) opciót kell igennel jelölni.

A kérdőív háztartási blokkjának következő kérdései látszólag az alapinformációs blokkban feltett kérdések ismétlései. Részben kontroll szerepet töltenek be, részben pedig eltérőek a korábbi kérdésektől, mivel az IKT - eszközök 3 hónapon belüli használatára vonatkoznak (A4, A5)

A3. Van-e a háztartásban olyan 16-74 év közötti személy, aki a számítógépet vagy internetet bárhol, bármikor használta már?

A kérdés célja annak tisztázása, van-e a háztartásban olyan célszemély, aki a kérdőív egyéni használati szokásokra vonatkozó részét meg tudja válaszolni.

Laptapos kitöltésnél a program automatikusan kitölti majd ezt az adathelyet az „Alapinformációk a háztartásról” modul 13. 14. pontja alapján.

Kitöltésnél „van” választ kell adni és 1-et kell jelölni, akkor is, ha csak az egyik eszközt használja, pl. csak a számítógépet, illetve akkor is, ha az internetet mobiltelefonon keresztül használja. Természetesen a válaszadó személy kiválasztásánál azt kell előnyben részesíteni, aki 16-74 év közötti és mindegyik eszközt használja.

Ha a válasz nincs, azaz (0), a K1 kérdéssel kell folytatni.

A4. A háztartás hány 16-74 év közötti tagja használt az utóbbi 3 hónapban számítógépet? (bárhol)

A5. A háztartás hány 16-74 év közötti tagja használta az utóbbi 3 hónapban az internetet? (bárhol)

Az A4, A5 kérdésekre attól függetlenül kell válaszolni, hogy a kérdezett az eszközt otthon vagy máshol (pl. iskolában, munkahelyen) használja.

Figyelem: az A4 és A5 kérdés 3 hónapon belüli használatot kérdez, míg az A6 nincs időintervallumhoz kötve.

A6. A háztartás hány 16-74 év közötti tagja vásárolt már bármikor magáncélra árut, vagy szolgáltatást interneten keresztül?

Azoknak a háztartástagoknak a számát kell a négyoszógekbe beírni, akik már **rendeltek** árut vagy szolgáltatást interneten keresztül, akkor is, ha nem saját célra, hanem más valakinek a kérésére tették azt. Azokat figyelmen kívül kell hagyni, akik a rendelés lebonyolítására mást kértek meg, tehát nem maguk intézték a rendeléssel.

Ha a háztartásban **nincs** olyan személy, aki már vásárolt az internet segítségével, az előnyomatott négyoszógekbe „0”- t kell írni.

Interneten történő **rendelésnek** csak az adott cég honlapján, weboldalán lévő, arról a cégnek közvetlenül visszaküldhető formanyomtatvány kitöltése számít, a saját kezűleg írt e-mail nem tekinthető internetes rendelésnek. Az internetes megrendelés esetén a szállítás és/vagy a kifizetés történhet elektronikus, vagy hagyományos úton is, a rendelésnek azonban elektronikusan kell megtörténnie.

Nem tekinthető internetes rendelésnek, ha az áru vagy a szolgáltatás ingyenes, pl. az olyan termékek, mint az ingyenes szoftver, éttermi helyfoglalás, vagy más ingyenes internetes információk.

Az olyan letölthető szoftverek, amelyek egy ideig ingyenesen használhatók („trial version”, azaz próbaverzió letöltésével), később azonban, ha használatukat folytatni akarjuk, fizetni kell értük, akkor számitanak vásárlásnak, amikor fizetünk értük.

II. Egyéni IKT- használati szokások

(a háztartás egy 16-74 év közötti tagjára vonatkozóan kell kitölteni)

Háztartásonként egy, 16 és 74 év közötti életkorú, számítógépet és/vagy internetet használó olyan háztartástag válaszoljon a B, C, D, E, Q, R modulok kérdéseire, akire a legjellemzőbb ezen eszközök használata

A fejezet elején található **II.1, II.2 és II.3** kérdések a válaszadó beazonosítását szolgálják. Figyelni kell rá, hogy a sorszám és az egyéb adatok összhangban legyenek.

Laptapos kitöltésnél a II.2,II.3 pontot (A válaszadó személy születési éve és napja) a program automatikusan tölti ki. A program egyben jelezni fogja, hogy a kiválasztott személy születési éve alapján jogosult-e a válaszadásra. Papír alapú kitöltésnél ugyanezt a kérdezőbiztosoknak kell ellenőrizniük a „Kitöltés szabályai” fejezetben leírtak alapján. A **II.3** a válaszadó személy születés napjának megadásával tovább kívántuk finomítani a célsokaság korcsoport követelményének érvényesülését. A betöltött életévek meghatározása kisebb ingadozást eredményez az egyes évek között, ha konkrét naphoz kötött, mint ha hónaphoz lenne kötve.

Az „Egyéni IKT- használati szokások” fejezethez tartozó modulok (B, C, D, E, Q, R) csak akkor tölthetők ki, ha az A3 kérdésre „van”, azaz (1) a válasz.

B modul

Internethasználat

Ez a modul **a kijelölt személy** internet használatára kérdez, bárhol is valósult meg (otthon, munkahelyen, vagy bárhol egyéb helyen) és bármilyen internet elérést biztosító eszközön pl.: asztali számítógépen, laptopon, netbookon, táblagépen, okos telefonon, játékkonzolon, vagy elektronikus könyv olvasón.

B1. Mikor használta legutóbb az internetet? (otthon, munkahelyen, vagy bárhol)

Csak egy válasz jelölhető. Ha a válaszadó az internetet több mint három hónapja, de egy évnél nem régebben használta, azaz a (2)- est jelölte, a kérdést a **B6.**kérdéssel kell folytatni. Ha több mint egy éve (3-ast jelölte), vagy ha soha nem használta az internetet (4-est jelölte), akkor a **K1.**kérdés következik.

B2. Milyen gyakran használta az internetet általában az utóbbi 3 hónapban? (bárhol)

Azok válaszát kérjük, akik a B1-ben 3 hónapon belüli internet használatot jeleztek, azaz 1-est jelöltek.

Itt is csak egy válasz jelölhető. Azok, akik a munkahelyen hét közben naponta használják az internetet, de hétvégén otthon nem, *a mindennap, vagy csaknem minden nap (1)* választ jelöljék. Ugyancsak ezt jelöljék azok is, akik több mint heti 4 napot (legalább 5, vagy több napot) használták az internetet. A „legalább hetente egyszer” választ válasszák és a 2-est jelöljék, akik 1-4 nap között használják az internetet hetente, átlagosan. A „ritkábban, mint hetente egyszer” (3) választ azok jelöljék, akik általában nem minden héten használják és azokon a heteken, amikor használják, akkor is csak egyszer. A 2-es vagy 3-as választ jelölők a B3-as kérdéssel folytatják, míg az 1-es választ adóknak a soron következő B2.1-es kérdésre is választ kell adniuk.

B2.1. Több alkalommal is használja az internetet egy nap folyamán?

Azok válaszát várjuk, akik az előző B2-es pontban 1-es választ jelöltek, tehát minden nap, vagy csaknem minden nap használják az internetet.

Csak egy válasz lehetséges: igen (1) vagy nem (0). Ezt követően a B3-as kérdéssel folytatódik a kitöltés.

B3. A következő eszközök közül melyiken használta az internetet az elmúlt 3 hónapban?

Azoktól kérjük a választ, akik a B1-ben 3 hónapon belüli használatot jeleztek, azaz 1-et jelöltek.

Több válasz is jelölhető, vagy csak e (egyéb mobil eszközök, pl. média vagy video játék gépek, elektronikus könyvolvasók, okos karórák)

A kérdés arra irányul, hogy a különböző eszközök milyen mértékben vesznek részt az internet használatban.

B4. Használta-e az alábbi mobil eszközöket internet eléréshez, az otthonától és munkahelyétől távol, az elmúlt 3 hónapban?

Azoktól kérjük a választ, akik a B1-ben 3 hónapon belüli használatot jeleztek, azaz 1-et jelöltek.

Több válasz is jelölhető, vagy csak e (egyik mobil eszközön sem internetezett a válaszadó otthonától és munkahelyétől távol).

A válaszhoz a kérdés értelmezése során két fontos dolgot kell mérlegelni: kifejezetten csak mobil eszközök használatáról van szó (tehát az asztali számítógép nem tartozik ide), és a használat helye (otthontól és munkahelytől távol) is lényeges.

B5. Az alábbiak közül mely tevékenységeket végezte az interneten magáncélból az utóbbi 3 hónapban? (bárhol)

Azoktól kérjük a választ, akik a B1-ben 3 hónapon belüli használatot jeleztek, tehát 1-et jelöltek. **Több válasz is jelölhető!** (a)-tól q)-ig akár mindegyik egyszerre, ha végzett ilyen tevékenységet a válaszadó az utóbbi 3 hónapban)

Magáncélú használatról beszélünk, de a használat helye bárhol lehet (munkahely is). A kérdésnek csak azokat az alpontjait soroljuk itt fel, amelyek magyarázatot igényelnek.

A kérdéseknek azokat az alpontjait, amelyek magyarázatot igényelnek és a részletes kifejtésben magyarázó szöveg tartozik hozzájuk aláhúzással jelöljük. A nem aláhúzott pontok nem szerepelnek a magyarázatok között.

Kommunikáció

- a) E-mail küldése, fogadása
- b) Internetes telefonálás /internetes video hívás, webkamerával (pl.: Skype, vagy Facetime alkalmazások segítségével)
- c) Részvétel közösségi oldalakon (felhasználói profilkészítés, üzenet kihelyezés, vagy más közreműködés a Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, stb. oldalakon)

Információ elérés

- d) Információkeresés árukról, szolgáltatásokról

Szórakozás

- e) Zene hallgatás (pl.: web rádió, online zenehallgatás)
- f) Internetes Tv nézés (élő vagy megszakítható adás) műsorsugárzó szolgáltatóktól
- g) Igényszerinti video nézés, kereskedelmi szolgáltatóktól (fizetős)
- h) Video nézés video megosztó szolgáltatóktól (ingyenes)
- i) Játékok játszása vagy letöltése

e-Egészségügy

- j) Egészségüggyel kapcsolatos információ keresése (pl.: sérülések, betegség, táplálkozás, egészségi állapot javítás stb.)
- k) Időpontfoglalás egy rendelésre honlapon keresztül (pl.: egy kórházba, vagy egy rendelőbe)

Polgári és politikai közéletben való részvétel

- l) Vélemény közzététele, a polgári és politikai élet kérdéseiben weboldalakon keresztül (pl.: blogok, közösségi hálózatok stb.)
- l/1) Hazai közigazgatás honlapjára
- l/2) EU közigazgatás honlapjára
- l/3) Egyéb honlapokra

Egyéb online szolgáltatások

- m) Áruk vagy szolgáltatások értékesítése pl. aukciókon keresztül (pl. eBay)
- n) Internetes banki szolgáltatások igénybevétele
- o) Ugyfelkapu.hu vagy nyilvartarto.hu kormányzati honlapok használata
- p) Szolgáltatás rendelése, szerződéskötés szolgáltatóval (pl.: biztosító)
- q) Álláskereséssel, szociális ellátással kapcsolatos szolgáltatások használata

Kommunikációb) Internetes telefonálás

Kommunikáció egy relatíve olcsóbb formája. **IP** hálózati, vagy a **VoIP** (internet protokoll segítségével történő hangátvitel, (24. ábra) telefonálás leginkább vállalatoknál fordul elő. Egyre jobban elterjed az ún. Peer-to-peer telefonálás, melynek alapja az információ-megosztás lehetősége (fájl küldés, videó konferencia, azonnali üzenetküldés „chat”, multi-chat akár 100 szereplő között). A felhasználónak egy kis programot kell feltelepíteni (mint pl.: **Skype**, 20. ábra), hogy élvezhesse az ingyen telefonálás előnyeit az interneten. Normál vezetékes, vagy mobiltelefon felhívására is alkalmas.

Video telefonálás interneten web kamera segítségével a legújabb trendeket tükrözi vissza, az élő audio és vizuális kommunikáció a személyek közt egyre elterjedtebbé válik. A web kamerák apró, digitális kameraként működnek. A programok az Internetről tölthetők le (pl. **Skype, Messenger**).

c) Részvétel közösségi oldalakon

Az **online közösségi oldalak** olyan weboldalak, ahol a tagok önmagukról információkat tárolhatnak, jellemzően profilok formájában és kapcsolatot teremthetnek más tagokkal, személyes kapcsolati hálót kialakítva (pl. **Facebook, MySpace**). Ezen túlmenően bárki feltölthet saját tartalmakat pl. szöveget, zenét, fényképeket, videó klippeket, melyek gyakran közösségformálók a hálózaton belül (pl. **YouTube, MySpace**). A közösségi oldalakat anonim, vagy valós személyes adatokkal lehet látogatni. Gyakran tartalmaz fényképeket és önéletrajzokat.

Egyéb online szolgáltatások

m) Áruk, vagy szolgáltatások értékesítése pl. aukciókon keresztül (pl. eBay, Vatera)

Nem feltételezi az online fizetést, elegendő, ha az ügylet (adás-vételi megállapodás) az interneten zajlik. Az áru kifizetése és kézhezvétele történhet hagyományos úton. Ha valaki csak hirdetést ad fel az interneten egy termék eladására az nem sorolható ide, mert az ügylet nem az interneten kerül megkötésre (hanem telefonon, vagy egyéb úton).

n) Internetes banki szolgáltatás igénybevétele (internet-banking)

Kifizetést, átutalást célzó banki tranzakciók végzése, számlainformációk internetes lekérdezés esetén jelölendő. Más elektronikus pénzügyi tranzakciók nem tartoznak ide (pl.: az interneten történő részvényvásárlás, biztosítás, pénzügyi szolgáltatások a D6/a,b pontjaihoz kerülnek).

B5.1 Használt-e tárhelyet az interneten (felhő alapú szolgáltatás) dokumentumok, képek, zene, video, vagy egyéb fájlok (pl.: Google Drive, Dropbox, Windows Onedrive iCloud, Amazon Cloud Drive) tárolására magáncéllal az elmúlt 3 hónapban?

Azok válaszolják meg, akik az elmúlt 3 hónapban használták az internetet, B1 kérdésre 1-et jelöltek.

A kérdés személyre szabott internet szolgáltatások használatára irányul. Azt akarjuk tudni, hogy aktívan használ-e online, felhő alapú tárhely alkalmazásokat, vagy sem, és nem azt, hogy van-e ezekhez hozzáférési lehetősége. A felsorolt angol elnevezések, az ebben a kategóriában elérhető legnépszerűbb szolgáltatások megnevezései.

B6. Használt-e bármilyen weboldalt, vagy alkalmazást annak érdekében, hogy szállásslolgáltatást, (szoba, apartman, ház, nyaraló) vegyen igénybe egy másik személytől, az elmúlt 12 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik B1-ben a „3 hónapon belül” (1) vagy a „több mint 3 hónapja, de 1 évnél nem régebben (2) választ adták.

Több válasz is jelölhető, de a c) válasz az a) és b) válasszal egyszerre nem jelölhető.

A kérdés egy viszonylag új, a szélessávú internet használatával összefüggő jelenség mérésére irányul, ami szállásfoglalásban is terjed. Ennek lényege, hogy bizonyos közvetítő weboldalak segítségével a szállásadók felkínálják átmenetileg ki nem használt ingatlanukat szálláskeresőknél (pl.:AIRBNB).

B7. Használt-e bármilyen weboldalt, vagy alkalmazást annak érdekében, hogy szállítási szolgáltatást (pl.: gépkocsi) vegyen igénybe egy másik személytől, az elmúlt 12 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik B1-ben a „3 hónapon belül” (1) vagy a „több mint 3 hónapja, de 1 évnél nem régebben (2) választ adták.

Több válasz is jelölhető, de a c) válasz az a) és b) válasszal egyszerre nem jelölhető.

A kérdés az előző kérdésben már leírt új jelenség mérésére irányul, csak nem a szállásslolgáltatás, hanem a szállítási (elsősorban személyszállítási) szolgáltatás területén (Pl.: Oszkár Telekocsi).

B8. Szerzett már valaha fizetős munkát közvetítő szolgáltatást nyújtó weboldalon vagy alkalmazásokon keresztül az elmúlt 12 hónapban?

Csak igen (1) vagy nem (0) választ lehet megjelölni. Állásközvetítő, „fejvadász” ügynökségek weboldalait nem szabad figyelembe venni, és csak fizetéssel járó munka vehető figyelembe. „Igen” válasz esetén a B.8.1-es kérdést is meg kell válaszolni, „nem” válasz esetén a következő modul első kérdésével (C1) folytatódik a kitöltés.

B8.1 Ezért a munkáért kapott jövedelem

- a) az elsődleges jövedelem forrása (1)
- b) kiegészítő jövedelem forrása (2)

A két lehetőség közül csak az egyik választ lehet megjelölni.

C modul

E - Közigazgatás

Ez a modul azokra az interneten keresztül létesített elektronikus kapcsolatokra kérdez, amelyek az állampolgárok és közhivatalok, közintézmények között jönnek létre. A kézzel írt e-maileken keresztüli kapcsolatok nem sorolhatók ide.

Ideértve azokat a weboldalakat, melyek az alábbi területekre vonatkoznak: állampolgári kötelezettség (pl. adóbevallás, lakcímváltozás bejelentés), állampolgári jogok (pl. szociális ellátás), hivatali okmányok (pl. személyi igazolvány, születési anyakönyvi kivonat), közoktatási szolgáltatások (nyilvános könyvtár, információ állami iskolákról vagy egyetemről, beiratkozásról), állami egészségügyi szolgáltatások (állami kórházak szolgáltatásai).

Ezt a modult azok válaszolják meg, akik a B1 kérdésre az (1) vagy (2) választ jelölték, tehát 12 hónapon belül használták az internetet.

Az e-közigazgatás fogalma nem csak a kormányzati feladatokat ellátó hivatalokra, hatóságokra, helyi önkormányzatokra terjed ki, hanem a más központi költségvetésből finanszírozott, közfeladatokat ellátó közintézményekre is (pl.: közoktatási, egészségügyi intézmények stb.).

C1. Lépett már kapcsolatba vagy intézett már hivatalos ügyeket közhivatalokkal, közintézményekkel vagy közszolgáltatókkal magáncélból az interneten az utóbbi 12 hónapban az alábbi tevékenységek végzése céljából?

Azoktól kérjük a választ, akik a B1 kérdésnél 12 hónapon belüli használatot jeleztek, tehát 1, vagy 2-t jelöltek.

Több válasz is jelölhető. Kézzel gépelt e-mailek útján létrehozott kapcsolat nem tartozik ide, csak a honlapon keresztül létrejötték.

- a) Információszerzés közhivatalok, vagy közintézmények honlapjairól, vagy alkalmazásáról: a kormányzati, közintézményi önkormányzati oldalak megkeresését jelenti információszerzés céljából.
- b) Űrlapok letöltése, nyomtatása a közhivatalok, vagy közintézmények honlapjáról: az ügyintézéshez szükséges formanyomtatványok letöltése a hivatal honlapjáról, otthoni kitöltés céljából.
- c) Kitöltött űrlapok elküldése interneten keresztül a közhivataloknak, vagy közintézményeknek: akkor jelölhető, ha az internetes honlap felületén keresztül küldték el. Letöltött, kitöltött, kinyomtatott, **és postán, esetleg e-mailek keresztül elküldött űrlap nem tartoznak ide.**

Ha a C1/c pontban **nem** a válasz, a kérdőív a **C2** kérdéssel folytatódik, egyéb esetben **D1**-gyel.

C2. Mi volt az oka annak, hogy nem küldött be kitöltött űrlapot interneten keresztül közhivatal, közintézmény vagy közszolgáltató honlapjára vagy alkalmazására magáncélból az utóbbi 12 hónapban ?

Azoktól kérjük a választ, akik a B1-ben 1-t vagy 2-t jelöltek és akik a C1/c kérdésre „nem” (0) választ adtak.

Az első válaszlehetőség a kérdés további menete szempontjából kiemelt jelentőségű. Ha az ok az volt, hogy „nem kellett benyújtania hivatalos beadványt” (tehát az a./pontra a válasz igen (1)), akkor a D1, ha nem (0), akkor a b.) ponttól kell folytatni a C2 kitöltését.

Ha igazak az állítások 1-et, ha nem igazak 0-t kell a kódkockákba írni. Ha a b) - e) válaszlehetőségek egyikét sem jelölték igennel, akkor lehet az f) alternatívát („egyéb ok miatt”) igennel jelölni.

D modul

Elektronikus kereskedelem

A következő kérdések az áruk és/vagy szolgáltatások interneten keresztüli vásárlására irányulnak. A vásárlások magánhasználati célúak és bármely eszközön megvalósulhatnak (asztali, hordozható vagy kézi számítógépen, beleértve a mobil vagy okoskelefont). A vásárlás az áruk és/vagy szolgáltatások fizetés ellenében történő jogilag kötelező érvényű megrendelését jelenti, de a fizetésnek nem kell feltétlenül online megvalósulnia. Kézzel írt e-mailen, SMS-en, vagy MMS- en keresztüli megrendelés nem tartozik ebbe a körbe. A weboldalakon és app-okon (alkalmazási szoftverek) keresztül bonyolódó megrendelések tartoznak ide.

A "D" modult azok válaszolják meg, akik már használták az elmúlt 12 hónapban internetet, tehát a B1 kérdésre 1-t vagy 2-t jelöltek.

D1. Mikor vásárolt, vagy rendelt utoljára árut és/vagy szolgáltatást az interneten keresztül magáncélra (nem számítva a kézzel gépelt e-mailt, SMS-t és MMS - t)?

Azoktól kérünk választ, akik a B1-ben 1-t vagy 2-t jelöltek, tehát használták az elmúlt 12 hónapban internetet.

Szűrőkérdés. Csak egy válasz adható.

Az **(1) (2) (3)** jelű válaszok valamelyikét csak azok jelöljék meg, akik **rendeltek már valaha** árut interneten akkor is, ha a rendelés nem saját célra, hanem valakinek a kérésére történt. Akik a rendeléssel **valakit megbíztak**, tehát nem maguk intézték a rendeléssel, a **soha** választ jelöljék meg. A 3 hónapon belül (1) és a 3-12 hónap között rendelők (2) a D2-vel folytassák.

A „több mint 1 éve” (3) és a „soha” (4) választ adók az D6-tal folytassák.

A tranzakció időpontjának az áru/szolgáltatás megrendelésének, nem pedig a leszállításának ideje számít.

Nem számít internetes megrendelésnek, ha a megrendelést nem az eladó honlapján található — megrendelések céljára létesített — e-mail kapcsolatról küldték, ugyancsak nem számítanak az SMS-ek és MMS-ek. Csak a magáncélú megrendeléseket lehet figyelembe venni. Az internetről ingyen beszerezhető termékek/szolgáltatások nem számítanak!

D2. Milyen árut és/vagy szolgáltatást rendelt magáncélra az interneten keresztül az utóbbi 12 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik B1-ben egy éven belüli internet használatot jeleztek (azaz ott 1-et, vagy 2-t jelöltek) és D1-re is (1) -et, vagy (2)-t jelöltek

a) Élelmiszer vagy fűszer

b) Háztartási eszközök (pl. bútor, játék, stb., viszont elektronikai cikkek kizárva)

c) Gyógyszer**d) Ruházat, sportfelszerelés****e) Számítógépes hardver****f) Elektronikai cikkek (beleértve kamerák, stb.)**

g) Telekommunikációs szolgáltatások (pl. TV, szélessávú internet előfizetések, vezetékes vagy mobil telefon előfizetése, kártyás telefon egyenlegfeltöltése)

h) Szállásfoglalás (szabadidő eltöltéshez kapcsolódó), (szálloda stb.)

i) Egyéb, utazási előkészületekhez kapcsolódó rendelések (pl. menetjegy, autóbérlés stb.)

j) Jegyvásárlás eseményekre (színház, sport és/vagy egyéb)

k) Filmek, zenék

l) Könyv, magazin, újságok, (beleértve az e-könyveket is)

m) Távoktatási (e - learning) anyagok

n) Videójáték szoftverek, egyéb számítógépes szoftverek és/vagy új frissített verzióik („upgrade”)

o) Egyéb

a) Élelmiszer vagy fűszer: ide sorolandók az élelmiszerek, az italfélék, és a fűszerek.

b) Háztartási eszköz (pl.: bútor, játék is, viszont elektronikai cikkek kizárva), ide értendők a bútorok, a játékok, a kerti bútorok és eszközök, a növények, a műtárgyak, a művészeti termékek, a gyűjtemények, a mosógép, a mikrohullámú sütő, a mosogatógép, a hajszárító stb. A szórakoztató elektronikai cikkek egy része pl.:számítógép hardver az „e”- be tartozik, más része az elektronikai cikkek pl.: kamera a „f”- be sorolandó.

c) Gyógyszer: mindenféle orvosság, antibiotikum, vitamin, stb., amelyek receptre, vagy recept nélkül kaphatóak.

d) Ruházat, sportfelszerelés: ide tartoznak a cipők és a ruhafélék.

e) Számítógépes hardver: számítógépek, számítógép kiegészítők és tartozékok, perifériák.

f) Elektronikai cikkek (a digitális kamera és fényképezőgép is): ebbe a kategóriába tartozik pl. a digitális fényképezőgép és kamera, a mobiltelefon, a rádió, a televízió, a HIFI, a DVD-lejátszó, valamint a videó felvevő és - lejátszó is.

g) Telekommunikációs szolgáltatások (pl. TV programcsomagok megrendelése, internet-előfizetés, mobil vagy vezetékes telefon előfizetése, kártyás telefon egyenlegfeltöltése) Csak az ilyen típusú internetes megrendelések/előfizetések tartoznak ide, a vonatkozó számlák egyszerű kifizetése nem minősül internetes vásárlásnak.

h) Szállásfoglalás (üdülés): Az egyszerű szolgáltatáskeresés, vagy a kötelezettség nélküli foglalási tájékoztató nem tartozik ide.

i) Egyéb, utazási előkészületekhez kapcsolódó rendelések pl.: vonatjegyek, buszjegyek, autóbérlés. Az egyszerű szolgáltatáskeresés, vagy a kötelezettség nélküli foglalási tájékoztató nem tartozik ide.

j) Jegyvásárlás (színház, sportesemény stb.): ide tartoznak a zenei koncertre, hangversenyre, a mozielőadásra, a sporteseményre, a színházi előadásra és az ezekhez hasonló eseményekre történő jegyrendelések.

k) Filmek, zenék: ide tartoznak a DVD-k, a CD-k, a videó- és zenei kazetták, valamint a hasonló, film, zene, beszéd tárolására alkalmas eszközök. Ugyancsak ide értendők az online módon „leszállított” filmek és zenék is.

l) Könyv, magazin, újság, beleértve az e-könyveket is: ebbe a kategóriába tartoznak a hírlevél előfizetések és egyéb hasonló, nem ingyenes előfizetések is.

m) Távoktatási (e - learning) anyagok: Oktatási célú CD-ROM-ok, multimédiás tananyagok

n) Videójáték szoftverek, egyéb számítógépes szoftverek és új frissített verzióik (upgrade) ebbe a csoportba tartoznak a számítógép működéséhez szükséges szoftverek, a felhasználói programok.

Upgrade: Egy korábbi, kisebb tudású változat helyettesítésére tervezett szoftver vagy hardvereszköz. Szoftverek esetében az upgrade általában csak verziószámában különbözik elődjétől, míg hardverek esetében minden régebbi eszköz egy nagyobb kapacitású, gyorsabb, vagy többet tudó változatra cserélése upgrade -nek tekinthető. A szoftvereknek sokszor árulják kifejezetten upgrade változatát is, amelyet azok vehetnek meg, akik a termék már egy korábbi változatával rendelkeznek. Az upgrade változat általában jóval olcsóbb, mint a nem-upgrade jelölésű kiszereles, és célja, hogy megakadályozza a vásárlók váltását másik, konkurens termékre.

o) *Egyéb:* ide tartozik minden más, az előző válaszlehetőségek között nem említett áruk és szolgáltatások interneten keresztül történő igénybevétele, megrendelése (pl. dohányáru, tisztasági szerek, kozmetikai szerek, információszolgáltatás ellenérték fejében adatbázisból, ékszer, rajongói relikviák, stb.).

D3. Magáncélú internetes vásárlásai során kitől vásárolta az árukat vagy szolgáltatásokat az utóbbi 12 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik B1-nél 12 hónapon belüli internet használatot jeleztek (1-est vagy 2-est jelöltek), és az elmúlt 12 hónapban vásároltak az interneten keresztül, D1-nél 1-t vagy 2-t jelöltek.

Több válasz is jelölhető.

Multinacionális társaságok hazainak tekinthetőek, ha a weboldalon fel van tüntetve, hogy céggként, címmel regisztrálva lettek Magyarországon. A külföldi tulajdonú cég, melynek kereskedelmi ügyletei és értékesítő irodái vannak Magyarországon szintén hazai eladónak minősül.

A kitöltő programban a D3/b pontnál fel vannak sorolva az uniós tagállamok annak érdekében, hogy könnyebb legyen az országok beazonosítása.

D4. Hányszor rendelt vagy vásárolt árut vagy szolgáltatást az Interneten keresztül saját használatra az elmúlt 3 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik D1-nél 1-et jelöltek, vagyis akik 3 hónapon belüli interneten vásárlók. Csak egy válasz adható.

Ennél a kérdésnél, **eltérően a modul legtöbb kérdésének időtávjától**, a 12 hónapról váratlanul a 3 hónapra térünk át. Ennek oka, hogy ennél a kérdésnél olyan konkrét mennyiségi adatot kérünk, amelyiknél az emlékezetre kell hagyatkoznunk, nem feltételezhetjük, hogy megbízható választ kapunk az elmúlt 12 hónapra. A másik ok a szezonális hatás kiszűrése, ha 3 hónapra kérdezzük az túl rövid szakasz ahhoz, hogy megjelenjen benne, az egyes évszakokra jellemző szezonális ingadozás torzító hatása. (Ugyanez az oka annak, hogy az A5-ös kérdésnél is 3 hónapos visszatekintést alkalmazunk.) A kérdés az internetes vásárlás mennyiségét gyakoriságát próbálja megragadni.

D5. Becslése szerint mennyit költött áruk vagy szolgáltatások vásárlására az interneten keresztül (a részvények és egyéb pénzügyi szolgáltatásokra fordított összeg kivételével) saját célra az elmúlt 3 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik D1-nél is 1-et jelöltek, vagyis akik 3 hónapon belüli interneten vásárlók. Csak egy válasz adható, de a kérdés két részre oszlik. Az első részben egy egyösszegű becslést kérünk az adatszolgáltatótól, ha azt nem válaszolja meg, akkor megjelenik a kérdés második része az osztályközökkel való becslés. Tehát, amennyiben nem tud, vagy nem akar az egyösszegű becslésre válaszolni, akkor az osztályközök közül kérjük meg egy kiválasztására. A kérdés a jelenség mennyiségi közelítésére törekszik. A „nem tudom (6)” válasz használata kerüendő!

D6. Végezte bármelyiket az alábbi pénzügyi tevékenységek közül az interneten keresztül magáncélból (kivéve e-mail-en keresztül), az elmúlt 12 hónapban?

Azok válaszát kérjük, akik B1-nél 1-et vagy 2-t jelöltek tehát egy éven belüli internethasználók. Több válasz (vagy akár mind a három) is bejelölhető.

A kérdés értelmezése során nagyon lényeges az, hogy a tranzakciónak (értékpapírok eladása/vásárlása, kötvény megújítása, hitelfelvétel, stb.) a partner fél internetes honlapján keresztül kellett megtörténnie, az e-mail útján lebonyolított tranzakciók nem tartoznak ebbe a körbe.

E modul

Bizalom, biztonság, személyes adatok védelme

Ez egy új modul a kérdőívben az előző évekhez képest, és a célja annak felmérése, hogy milyen biztonsági eljárásokat alkalmaznak a megkérdezettek az eszközeik védelme érdekében. A modul kérdéseit azok válaszolják meg, akik az elmúlt 12 hónapban használták az internetet, azaz a B1 kérdésre (1) vagy (2) választ jelöltek.

E1. Használta már az alábbi azonosítási eljárásokat online szolgáltatások igénybevételekor (pl.: online banki, közszolgáltatási ügyintézés, áruk és szolgáltatások rendelése vagy vásárlása során) magán célra, az elmúlt 12 hónapban?

Több válasz is megjelölhető a)-g)-ig, vagy csak a h) válasz önmagában (nem használt elektronikus azonosítási eljárást).

E2. Használ okostelefont magáncélra?

Csak egy válasz jelölhető. Amennyiben a válasz „igen (1)”, akkor a soron következő E3-as kérdéssel folytatja, amennyiben „nem (0)”, akkor a Q modul első kérdése következik.

E3. Az Ön okostelefonján van bármilyen biztonsági szoftver vagy szolgáltatás, mint például vírusirtó, spam szűrőprogram, vagy tűzfal?

Több válasz is jelölhető.

E4. Vesztett már el valaha információt, dokumentumokat, képeket vagy egyéb adatféleséget az okostelefonjáról, egy vírus miatt vagy más ellenséges programtípus miatt?

Csak egy válasz jelölhető.

E5. Amikor használ, vagy telepít egy alkalmazást az okostelefonjára, olyankor megtiltja vagy visszautasítja a személyes adataihoz való hozzáférést (pl.: a tartózkodási helye, kapcsolatainak listája)?

Csak egy válasz jelölhető.

Q modul

IKT használat a munkavégzés során

Ez is egy új modul a kérdőívben az előző évekhez képest. A kérdések az információs és kommunikációs technológiák (számítógépek és az internet) használatát érintik a munka tevékenység során. Az összetett tevékenységek esetén kérjük a válaszadó mindig a fő fizetett tevékenységére hivatkozzon.

A modult azok válaszolják meg, akik az elmúlt 12 hónap során használták az internetet. (A B1 kérdésre (1) vagy (2) - t jelöltek.)

Gazdasági aktivitásnál „alkalmazott (10.1)” „vállalkozó (beleértve „segítő családtag (10.2)” kategóriákat jelöltek.

Q1. Használ számítógépeket, laptopokat, okostelefonokat, táblagépeket, vagy más hordozható eszközöket munkája során?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

Q2. Használ egyéb számítógépes feldolgozást lehetővé tevő eszközt vagy gépet, amelyeket a gyártósorok vezérlésére, szállítási vagy egyéb szolgáltatásoknál használnak (beleértve olyan kézi eszközöket, mint amelyeket készletszint ellenőrzésre használnak) a munkavégzés során?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

Ha Q1-ben „igen (1)” volt a válasz, akkor a **Q3**-as kérdés következik.

Ha Q2-ben „igen (1)” és Q1-ben „nem (0)” volt a válasz, akkor a **Q4**-es kérdés következik.

Ha Q2-ben „nem (0)” és Q1-ben is „nem (0)” volt a válasz, akkor az **R modul** első kérdésével kell folytatni a kitöltést.

Q3. Az alábbi tevékenységek közül van olyan, amelyet legalább egyszer egy héten szokott végezni, munkája során?

Több válasz is megjelölhető a)-f)-ig, vagy csak a g) válasz önmagában (egyiket sem végezte a válaszadó a felsorolt tevékenységek közül legalább egyszer egy héten a munkája során).

Q4. Változtak az Ön fontosabb munkafeladatai egy új szoftver, vagy számítógépes feldolgozást lehetővé tevő eszköz bevezetése következtében, az elmúlt 12 hónapban?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

Q5. Előfordult, hogy meg kellett tanulni egy új szoftver vagy egy számítógépes feldolgozást lehetővé tevő eszköz használatát a munkája során, az elmúlt 12 hónapban?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

Q6. Előfordult már, hogy részt vett a szoftver vagy számítógépes feldolgozást lehetővé tevő eszköz (amelyet használ munkája során) kiválasztásában, fejlesztésében vagy tesztelésében?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

Q7. Az alábbi állítások közül melyik írja le a legjobban az Ön számítógépek, szoftverek vagy alkalmazások használatával kapcsolatos szakértelmét munkája során?

A három felsorolt állítás közül csak az egyik lehet kiválasztani és megjelölni.

Q8. Változtatott valamit a számítógépek, laptopok, okostelefonok, vagy egyéb számítógépes feldolgozást lehetővé tevő eszközök munkában való használata az Ön munkájának következő jellemzőin, az elmúlt 12 hónapban?

	Nőtt	Csökken	Nem volt jelentős változás
a) Az ismétlődő feladatokra fordított idő	☐	☐	☐
b) Önállóság a feladataim szervezésében	☐	☐	☐
c) A munkateljesítményem nyomon követésének hatékonysága	☐	☐	☐
d) A munkához szükséges új szakértelem megszerzésére fordított idő	☐	☐	☐

e) A munkatársakkal, üzleti partnerekkel való együttműködés egyszerűsödése	☐	☐	☐
f) A túlórák mennyisége (éjszakai, hétvégi stb.)	☐	☐	☐

Az oszlopfejlécben szereplő állításokkal való egyetértés esetén „Igen”, egyet nem értés esetén „Nem” jelölendő. Az a)-tól f)-ig terjedő felsorolt jellemzők esetében azt kell a megkérdezettnek végig gondolnia, hogy az adott jellemző az ő esetében milyen irányban változott az eszközök munkában való használata által. Minden sorban csak egy „igen” és kettő „nem” válasz jelölhető, mivel logikailag nem lehetséges három egyforma válasz egyszerre. A „nem tudom” válasz nem lehetséges (nem elfogadható), így kérjük meg a megkérdezettet ennek megfelelően választani (1db „igen” és 2db „nem” válasz minden sorban).

Q9. Milyen gyakran végezte a hivatali munkáját otthonról, az elmúlt 12 hónapban?

A felsorolt 4 lehetőség közül csak egyet lehet megjelölni. Akik a)-t, b)-t, vagy c)-t jelöltek, a Q.9.1-es kérdéssel folytatják, míg a d)-t jelölők a Q.10-es kérdéssel.

Q9.1. Amikor otthonról dolgozik, használja az internetet a munkájához?

Azok válaszolják meg, akik az előző (Q9) kérdésre a)-t, b)-t, vagy c)-t jelöltek. Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”.

Q10. Milyen gyakran dolgozott munkahelyén kívüli (külső) helyszínen (pl.: építkezés helyszínén, mezőgazdasági területen, egyéb köz vagy magán területen, vagy útközben (pl.: közlekedési eszközön) az elmúlt 12 hónapban?

A felsorolt 4 lehetőség közül csak egyet lehet megjelölni. Akik a)-t, b)-t, vagy c)-t jelöltek, a Q.10.1-es kérdéssel folytatják, míg a d)-t jelölők számára az R modul első kérdése következik.

Q10.1. Amikor munkahelyén kívüli (külső) helyszínen vagy útközben dolgozott, használt laptopokat, okostelefonokat, táblagépeket vagy más hordozható eszközöket a munkájához?

Csak egy válasz jelölhető: „igen (1)” vagy „nem (0)”

R modul

Digitális készségek

Az internetet egy évnél nem régebben használókra vonatkozó két kérdés a számítógépekkel, szoftverekkel kapcsolatos szakértelem fejlesztésének (ha volt ilyen az eltelt 12 hónapban) képzési módjára (pl. ingyenes on-line kurzus, munkaadó által fizetett tanfolyam), ill. ennek specifikus területére (pl. programnyelv tanulása, szerver üzemeltetés elsajátítása, IT-biztonsági képzés) kérdez rá.

R1. Végezte az alábbi képzési tevékenységek bármelyikét, hogy fejlessze a számítógépekkel, szoftverekkel, vagy alkalmazásokkal kapcsolatos szakértelmét, az elmúlt 12 hónapban?

Az a)-tól e)-ig felsorolt tevékenységek közül bármelyik jelölhető, több is jelölhető, vagy akár mindegyik. Amennyiben bármelyiket megjelölték ezek közül, akkor az R2-es kérdéssel kell folytatni. Ha egyiket sem, akkor a K modul kitöltésével kell folytatni.

R2. Az alábbi számítógép, szoftver vagy alkalmazások használatával kapcsolatos területeken végzett tanfolyamot az elmúlt 12 hónapban?

Az a)-tól h)-ig felsoroltak közül több is jelölhető.

Kiegészítő háztartási kérdés

K1. A háztartásban élők együttes havi nettó jövedelme melyik intervallumba esik?

A háztartásban élők együttes havi nettó jövedelmét a háztartás egészére vonatkoztatva kell megadni (össze kell adni a háztartás tagjainak nettó jövedelmét, és az így kapott összeget kell a megfelelő intervallumhoz besorolni).

A nettó jövedelem kérdését (a válaszadás érdekében) minél egyszerűbben kell megközelíteni. Egy család rendszerint tudja, mennyi pénz áll rendszeresen havonta rendelkezésére, ezt kell válaszként megjelölni. **Nagyon fontos adat, lehetőség szerint el kell érni, hogy megválaszolják**, mert a kapott háztartási adatokat ennek figyelembevételével jövedelmi negyedek szerint tovább bontjuk a feldolgozás során.

Ha valaki kérdéseket tenne fel, hogy ezt vagy azt a jövedelemtételt beszámítsa-e magyarázatként néhány kiegészítő információt adunk a nettó jövedelem kiszámításához:

- a **fizetett alkalmazottak** esetében azt az összeget kell figyelembe venni, amit hazavisz, tehát a bruttó fizetésből le kell vonni a TB - járulék, az adóelőleg és egyéb kötelező levonások együttes összegét;
- a rendszeresen kapott pótlékokat, díjakat, esetleg borraavalót, jutalékot szintén **be kell számítani**;
- az olyan pótlékokat, kifizetéseket, amelyeket nem kapnak rendszeresen **nem kell** figyelembe venni akkor sem, ha a vizsgált időszakban felmerültek;
- eseti bevételeket **nem kell** figyelembe venni, csak azokat, amelyekre a háztartás rendszeresen számíthat; ezzel szemben a *rendszeres természetbeni juttatásokat*, ahol megoldható, a jövedelembe **be kell** számítani;
- a **vállalkozók** havi jövedelmének becslése elég nehéz, a válaszadót meg kell kérni, hogy próbálja meg megbecsülni azt az összeget, amely havi átlagban rendelkezésére áll;
- a **járadékok, segélyek** – mint a nyugellátmány, a táppénz, a betegszabadság, a rokkantsági ellátás vagy rokkantsági járadék, az álláskeresési járadék, stb. – esetében az adatfelvételt megelőző utolsó havi összeget kell figyelembe venni (vagy ha a becslés könnyebb az előző 3 hónap átlagát).

K2. A kérdés technikai, amely előre szeretné felmérni az internetes adatszolgáltatásra vonatkozó igényeket, hogy igény esetén a hivatal időben dönthessen az esetleges átállásról.

A kérdezőbiztos megjegyzései a felvétellel kapcsolatban

K3. A kérdés annak felmérésére irányul, mennyire megbízható a laptopos rendszer működése, milyen gyakori a laptopok meghibásodása, így a tartalék papír kérdőívek iránti igény is pontosabban becsülhető.

K4. „A háztartás elérhetősége” kérdés kitöltése értelemszerű.

A KÉRDEZŐBIZTOS TEENDŐI AZ ADATFELVÉTEL BEFEJEZÉSE UTÁN

A kérdezőbiztos az adatfelvételt követően ellenőrizze a kérdőív kitöltöttségét, szükség esetén pótolja a hiányzó válaszokat.

A felülvizsgálat a következőkre mindenképpen terjedjen ki:

- a címen található minden háztartásról kitöltötte-e a kérdőívet,
- felvette-e a háztartásba tartozó valamennyi személy alapadatait,
- helyesen jegyezte-e be az egyéni válaszadó (B, C, D, E, Q, R modulokra vonatkozóan) azonosító adatait,
- a kérdőív kérdéseit az ugrások figyelembevételével megválaszolták-e.

Laptopos kitöltés esetében a program automatikusan ki fogja tölteni a kérdőív 1. oldalán a „*Megválaszolt modulok*” elnevezésű négyyszöget. Manuális, hagyományos kitöltésre csak a papírkérdőívek esetében lehet szükség, amennyiben olyan probléma áll elő, ami lehetetlenné teszi a laptopos megoldást. A papíralapú kitöltéssel felvett kérdőívek adatait utólagosan kell laptopra rögzíteni, az eszköz megjavítását követően minél előbb.

Ugyanez a helyzet a „*kérdőív kitöltésére fordított idő*” bejegyzésével kapcsolatosan, laptopos esetben a program ezt automatikusan kitölti, hagyományos módszert itt is csak rendkívüli helyzetben, papírkérdőív esetén kell alkalmazni. Itt figyelembe kell venni a kitöltésre fordított időbe beleszámít a tájékoztatásra és meggyőzésre fordított idő is. Ennek mérése csak úgy lehetséges, ha a programot a kérdezőbiztos elindítja rögtön a beszélgetés elején.

ELLENŐRZÉS

A kérdezők munkáját **rendszeresen** ellenőrizzük az adatfelvétel során, részben a kitöltött **kérdőívek** alapján, részben az **adatszolgáltatók** utólagos megkérdezésével. Erre Ön is hívja fel válaszadójának figyelmét: a tapasztalatok szerint ez növeli a kérdezői munka tekintélyét, a felmérés komolyságának, hivatalosságának elismerését az adatszolgáltatók körében.

EREDMÉNYES, JÓ MUNKÁT KÍVÁNUNK!

1. sz. melléklet**A HÁZTARTÁS FOGALMA**

Olyan személyek összessége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól – egy jövedelmi, illetve fogyasztói közösséget képeznek, folyamatos életviteli költségeiket részben, vagy egészben közösen viselik. A háztartás fogalma nem azonos a családdal, nem jogi, mint inkább gazdasági tartalmú. Az esetek túlnyomó többségében egy család képez egy háztartást (szülők vagy szülő egy vagy több gyermekkel, házaspár gyermek nélkül), de háztartást alkothatnak oldalági, le- vagy felmenő rokoni kapcsolatban álló személyek is (testvérek, nagyszülő unokával, stb.). Élhetnek közös háztartásban rokoni kapcsolatban nem álló személyek (pl. két barátnő), de egy személy is háztartásnak tekintendő, ha egyedül gazdálkodik.

A háztartáshoz tartozónak tekintjük az ideiglenesen távol élő diákokat, munkavállalás miatt távollévőket azokban az esetekben, mikor ellátásukról döntően a megfigyelt háztartás gondoskodik, illetve utóbbiak esetében, ha jövedelmükkel alapvetően hozzájárulnak a háztartási kiadásokhoz.

Kik tartoznak a háztartás tagjai közé?

A háztartás állhat egy vagy több családból és az azokkal együtt élő rokon vagy nem rokon személyekből, de közös háztartásban élhetnek családot nem képező rokon vagy nem rokon személyek is, pl. testvérek, valamelyik szülő elvált gyermekével, nagyszülő unokával, barátok (ún. nem család háztartások). Az egyedülálló egy háztartást alkot. Nem tartozik a háztartáshoz sem az albérlő, sem a háztartási alkalmazott. Ők minden esetben külön-külön háztartást alkotnak.

Határesetek kezelése

A háztartás tagjai közé sorolandók azon személyek, akik hosszabb-rövidebb ideig ugyan a háztartástól távol élnek, de a jövedelmi-fogyasztói közösségből nem váltak ki:

- a rövidebb ideig (üdülés, látogatás, külföldi kiküldetés v. kórházi ápolás miatt) távol lévők,
- a más helységben – esetleg átmenetileg külföldön – dolgozók, ha időnként hazajárnak, a háztartás egészének jövedelméhez keresetükkel hozzájárulnak,
- a huzamosan külföldön dolgozó személy, ha ő a háztartásfő, és a háztartás rendelkezik a keresetével,
- a távol lévő (albérletben, kollégiumban, rokonnál élő, esetleg külföldön lakó) tanulók, ha anyagi ellátásukról elsősorban az adatszolgáltató háztartás gondoskodik,

A háztartással együtt élő, határesetet képező személyek közül a háztartás tagjai közé számítjuk:

- a háztartással együtt élő, olyan eltartási szerződéses eltartottat, aki természetbeni ellátást kap az eltartótól, külön kiadásait pedig az eltartóéval együtt számba lehet venni,
- a háztartásban élő állami gondozottat (családi állása nem „gyermek”, hanem „nem rokon” személy).

Nem sorolandók a háztartás tagjai közé:

- azok, akik tanulás vagy munkavégzés miatt huzamosan külföldön tartózkodnak,
- azok, akik átmenetileg tartózkodnak a háztartásnál (pl. rokonlátogatás céljából),
- olyan, általában rokon személyek, akik tanulás vagy munkavégzés miatt laknak ingyenesen (nem albérlőként) az adatszolgáltató háztartásnál, de ellátásukról nem a háztartás, hanem máshol élő családjuk gondoskodik,
- a szabadságvesztésre ítélt személyek,
- az albérlők,
- a háztartási alkalmazottak.

2.sz melléklet

Ábragyűjtemény

1. ADSL

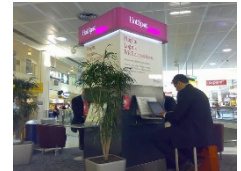
2. Betárcsázós modem

3. E-book-reader

4. GPRS mobil modem

5. Hotspot helyszín

6. Ipad

7. ISDN

8. Játékkonzol

9. Kábelmodem

10. Laptop

11. LCD tv

12. Mp3 lejátszó

13. Netbook

14. Műholdas internet

15. Optikai kábel

16. Palmtop

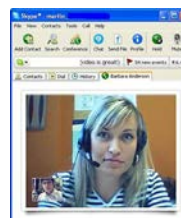
17. PDA

18. PLC adapter

19. Projektoros tv

20. Skype

21. Tablet

22. UMTS mobil 3G

23. USB kulcs 3G

24. Voip

25. WiFi

26. WiMax

Forrás: morguefile.com, flickr.com

3. sz. melléklet

**Szűkített országnév-lista ország-elnevezés szerint ABC - sorrendben
(EU kódok)**

AF	Afganisztán	EE	Észtország
AL	Albánia	ET	Etiópia
DZ	Algéria	FI	Finnország
US	Amerikai Egyesült Államok Puerto Ricót is beleértve	TF	Francia Déli Területek
VI	Amerikai Virgin-szigetek	PF	Francia Polinézia
AD	Andorra	FR	Franciaország
AO	Angola Cabindát is beleértve	PH	Fülöp-szigetek
VA	Apostoli Szentszék (Vatikán)	GA	Gabon
AR	Argentína	GM	Gambia
AU	Ausztrália	GH	Ghána
AT	Ausztria	GI	Gibraltár
AZ	Azerbajdzsán	GR	Görögország
BS	Bahama-szigetek	GL	Grönland
BH	Bahrein	GE	Grúzia
BD	Banglades	GT	Guatemala
BY	Belorusz ismertebb nevén: Fehéroroszország	GN	Guinea
BE	Belgium	GY	Guyana
BJ	Benin	HT	Haiti
BT	Bhután	NL	Hollandia
GW	Bissau-Guinea	HN	Honduras
BO	Bolívia	HK	Hongkong
BA	Bosznia és Hercegovina	HR	Horvátország
BW	Botswana	IN	India
BR	Brazília	ID	Indonézia
VG	Brit Virgin-szigetek	IQ	Irak
BN	Brunei Darussalam Állam ismertebb nevén: Brunei	IR	Iráni Iszlám Köztársaság
BG	Bulgária	IE	Írország
BF	Burkina Faso	IS	Izland
BI	Burundi	IL	Izrael
CL	Chile	JM	Jamaica
CY	Ciprus	JP	Japán
CR	Costa Rica	YE	Jemen korábban: Észak-Jemen és Dél-Jemen
TD	Csád	JO	Jordánia
CZ	Cseh Köztársaság	KY	Kajmán-szigetek
DK	Dánia	KH	Kambodzsza
ZA	Dél-Afrika	CM	Kamerun
DM	Dominika	CA	Kanada
DO	Dominikai Köztársaság	QA	Katar
DJ	Dzsibuti	KZ	Kazahsztán
EC	Ecuador a Galapagos-szigeteket is beleértve	KE	Kenya
GQ	Egyenlítői-Guinea	CN	Kína
AE	Egyesült Arab Emírségek	KG	Kirgiz Köztársaság
GB	Egyesült Királyság, Nagy- Britannia, Észak-Írország,	CO	Kolumbia
EG	Egyiptom	CG	Kongó
CI	Elefántcsontpart	CD	Kongói Demokratikus Köztársaság korábban: Zaire
ER	Eritrea	KR	Koreai Köztársaság (Dél-Korea)
		KP	Koreai Népi Demokratikus Köztársaság (Észak-Korea)

XK	Koszovó		
CF	Közép-afrikai Köztársaság	PG	Pápua Új-Guinea
CU	Kuba	PY	Paraguay
KW	Kuvait	PE	Peru
LA	Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság	PT	Portugália az Azori-szigeteket és Madeirát is beleértve
PL	Lengyelország	RO	Románia
LS	Lesotho	RW	Ruanda
LV	Lettország	ST	Sao Tomé és Príncipe
LB	Libanon	SB	Salamon-szigetek
LR	Libéria	SV	Salvador
LY	Líbiai Arab Szocialista Népi Közösség	SM	San Marino
LI	Liechtenstein	SC	Seychelle-szigetek
LT	Litvánia	SL	Sierra Leone
LU	Luxemburg	ES	Spanyolország, Baleár-szigetek, Kanári-szigetek
MK [1]	Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	LK	Srí Lanka
MG	Madagaszkár	SR	Suriname
HU	Magyarország	CH	Svájc
MO	Makao, MP, Észak-Marianna- szigetek	SE	Svédország
MY	Malajzia	SA	Szaúd-Arábia
MW	Malawi	SN	Szenegál
MV	Maldív-szigetek	SH	Szent Ilona
ML	Mali	XS	Szerbia
MT	Málta, Cominót és Gozót is beleértve	SG	Szingapúr
MA	Marokkó	SY	Szíriai Arab Köztársaság ismertebb nevén: Szíria
MR	Mauritánia	SK	Szlovákia
MU	Mauritius	SI	Szlovénia
PS	Megszállt Palesztin terület	SO	Szomália
MX	Mexikó	SD	Szudán
MM	Mianmar korábban: Burma	SZ	Szváziföld
MD	Moldovai Köztársaság ismertebb nevén: Moldávia	TJ	Tádzsikisztán
MN	Mongólia	TW	Tajvan
ME	Montenegró	TZ	Tanzániai Egyesült Köztársaság
MZ	Mozambik	TH	Thaiföld
NA	Namíbia	TG	Togo
DE	Németország	TO	Tonga
NP	Nepál	TR	Törökország
NI	Nicaragua a Corn-szigeteket is beleértve	TT	Trinidad és Tobago
NE	Niger	TN	Tunézia
NG	Nigéria	TV	Tuvalu
NO	Norvégia	TM	Türkmenisztán
IT	Olaszország	UG	Uganda
OM	Omán	NZ	Új-Zéland
RU	Orosz Föderáció	UA	Ukrajna
AM	Örményország	UY	Uruguay
PK	Pakisztán	UZ	Üzbegisztán
PA	Panama a korábbi Csatorna- övezetet is beleértve	VE	Venezuela
		VN	Vietnam
		ZM	Zambia
		ZW	Zimbabwe